

Linjiila Yeesu hande no Yuhaana winniri

Haala puɗɗirka

Yuhaana e yidi der derewol mum ηol, himbe an-nita no Yeesu laati nun Bidɗo Alla, den goondindo mo fu tawee e woodi yonki tabitiiki.

Wecco arano e holla kaayeeɗi feere feere, kollitooji no Yeesu nun paabotoɗo, mo dum batani der dewte. Yuhaana ettii haalaaji godɗi nanditinirdi, hande jon: diyam, nyaamdu buurinoowol, innabohi goonahi, o hollitira ko Yeesu laatii.

Yuhaana tan batani ɓangal der siire Kana, e haala Nikodemu, e debbo samariyaajo, e mooyo mo Baytisayda, e gorko dindaado e bundan.

O batanii kaayeeɗi jeego'o di Yeesu wadi ko Matiye, e Marku, e Luka winnay. Amma Yuhaana winnay haala golle Yeesu godde. O batanay dingol Yeesu e golle mum der Galili, e jarbeeki mum, e haala kirtaari cakitiineeri gam himbe wakkati makko e annunoo dum.

Tokkontirki haalaaji

1. Haala puɗɗirka, 1.1-18
2. Yuhaana gadoowo batasi, 1.19-51
3. Golle Yeesu e waaji mum, 2.1-12.50
4. Balde Yeesu sakitiineeje faa Urusaliima, 13.1-19.42
5. Pintol Yeesu Joomiraawo e kollitaaki mum, 20.1-31
6. Heennyitirde 21.1-25.

Haala laatike jayɲol e yonki

¹ Diga fuddoode, bi'eteedo Haala e wonunoo. Oo wondi e Alla, o laati nun Alla. ² Diga fuddoode, oo wondi e Alla. ³ E makko Alla tagiri huune fu. Baa goddum ko woni tagaaka to hinaa e makko. ⁴ Yonki yiwii e makko, yonki kin laatanii himbe jayɲol. ⁵ Jaayɲol e yayna der niwre, niwre bo waaway ko nyifi ɲol.

⁶ Wakkati gom, Alla lili goddo bi'eteedo Yuhaana. ⁷ O warii gam o laato seedeejo, o wadana jayɲol seedaaku, gam himbe fu goondina sabbu haala makko. ⁸ Kanko bane woni jayɲol, amma o waru nun gam o seedanoo jayɲol. ⁹ Kannol woni jayɲol goonawol, garuɲol e duuniyaaru gam yaynana himbe fu.

¹⁰ Bi'eteedo Haala na'onno der duuniyaaru, e makko duuniyaaru tagiraa, amma himbe duuniyaaru annitay mo. ¹¹ O warii to himbe makko, himbe makko bo jabbaaki mo. ¹² Amma jabbiibe mo fu, ko goondinii inne makko, o hokkii dum laawollaataago ɓiɓɓe Alla. ¹³ Be laataaki ɓiɓɓe Alla diga e dingol, e yidde tagaado bo bane, amma gam Alla hokkii ɓe yonki kesi.

¹⁴ Haala laatike neddo. Neddo on joododii e meeden, oo hebbi moyyere e goonja. Men ji'ii tedduɲal makko, tedduɲal ɲal Biɗɗo bajjo hebata e baaba mum. ¹⁵ Yuhaana seedanii mo, bati e daane towne, wi'i: «Oo do woni mo batannoomi on, bi'umi: Baawo am, ɓurdo am waran, gam o na'on diga mi walaano.»

¹⁶ E gonnann makko, en fu en kebii moyyere dow moyyere. ¹⁷ Diga e Muusa nun tawreeta hokkiraa,

amma moyyere, e goonja warii diga e Yeesu Almasi-ihu. ¹⁸ Goddo yi'ay Alla abada, amma Biddo bajjo, laatiido Alla, gondudo e Baaba nun annini en Alla.

Seedaaku Yuhaana gadoowo batisi

(Matiye 3.1-12, Marku 1.18, Luka 3.15-18, Yuhaana 5.33-36)

¹⁹ Yahuduuɓe Urusaliima lili moodiɓɓe yiwuɓe e lenyol Lewinkeeɓe e Limaamiibe ɓe yama mo, kanko woni moy. ²⁰ O toontii ɓe ko laaɓi. Nani ko o seedii: «Min, mi Cuɓaado bane.» ²¹ Be yamitii mo, ɓe bi'i: «Den kan, moy nun laatidaa an? An nun Eliya na?» O wi'i: «Min, mi Eliya bane.» Be bi'i: «An nun Annabiijo batanaado na?» O toontii: «Aawo, kanko bane laatiimi!» ²² Be bi'i mo: «Den fu moy nun laatidaa? Batu men ko men batoyta liloyɓe men. Ko bi'udaa hoore maa?» ²³ O toontii, o wi'i: «Min woni batoowo der haro e wi'a: “Moyyinee laawol Joomiraawo,” non annabi Esaaya wi'i.»

²⁴ Lilaabe ɓen laati nun Farisaaɓe. ²⁵ Be yami mo: «Ko woni sabbu ko aa wada batisi nani bo a Cuɓaado bane, a Eliya bane, a Annabiijo batanaado bane?» ²⁶ Yuhaana toontii ɓe, wi'i: «Min, mii wadira batisi e diyam, amma e woodi goddo hakkune moodon mo on annaa, ²⁷ kanko woni garoowo ɓaawo am, mi fotay baa fittugo ɓoggi pade makko.» ²⁸ Dum don fu wadu nun Baytaniya, takkol maayo Urdun, to Yuhaana wadannoo batisi.

Yeesu nun woni Jawgiyel Alla

²⁹ Fini mum, Yuhaana yi'i Yeesu e wara to mum, wi'i: «Nani Jawgiyel Alla ikkinoowel hakkeoji duuniyaaru. ³⁰ Kanko nun batannoomi, bi'umi: "Goddo waran baawo am, oo burimmi, gam o na'on diga mi walaano." ³¹ Min, mi annaano mo. Amma mi warii, mii wada batisi e diyam gam mi holla mo himbe Isira'iila.»

³² Yuhaana seedii, wi'i: «Mi yi'ii Ruuhu hande foonu e jippoo diga dow, hodi dow makko. ³³ Min, mi annaano mo. Amma lildo am mi wada batisi der diyam, kanko nun wi'immi: "Mo ji'oytaa Ruuhu e jippoo dow mum, kanko woni gadiroowo batisi e Ruuhu Ceniido." ³⁴ Yuhaana wi'i: «Min, mi yi'ii, mi seedike, kanko woni Biddo Alla.»

*Aahiibe Yeesu arandeebe
(Matiye 4.18-22)*

³⁵ Fini mum, Yuhaana e darodii kade e aahiibe mum dido. ³⁶ O yi'i Yeesu e faloo, o wi'i: «Nani Jawgiyel Alla!»

³⁷ Aahiibe dido ben nani ka o bati, tokki Yeesu. ³⁸ Yeesu yeeyitii, yi'i bee tokki dum, wi'i be: «Ume daartoton?» Be toontii, be bi'i: «Rabbi (dum wi'ay maa Moodibbo), toy tawadaa?» ³⁹ O wi'i be: «Garee, daaree!» den be gari, be ji'i to o tawaa. Be joododii e makko nyalaane nen. Wakkati on, kiikiide nun.

⁴⁰ Andere, miiraawo Simon Piyer, woni gooto der dido nanube haala Yuhaana, ko tokkini Yeesu. ⁴¹ Mawniraawo makko, Simon, o arti o fotti, o wi'i dum: «Men ji'ii Almasiihu.» (Dum wi'ay maa Cubaado.) ⁴² O yaari mo to Yeesu. Yeesu daari Simon Piyer, wi'i mo: «An, a Simon bii Yuhaana, a innitirte Kefas.» (Dum wi'ay maa Hayre.)

Yeesu noddii Filippu e Natanayel

⁴³ Fini mum Yeesu yidi yahugo Galili. O fotti e Filippu, o wi'i dum: «Tokkam!» ⁴⁴ Filippu, mo Baytisayda nun, genni Andere e Piyer. ⁴⁵ O fotti e Natanayel, o wi'i dum: «Men ji'ii mo haala mum batano der tawreeta Muusa e der dewte annabiife. Yeesu bii Yusufu mo Nasaratu.» ⁴⁶ Natanayel wi'i mo: «Ko woodi waawan ko yiwi Nasaratu na?» Filippu toontii mo: «War, daaru!»

⁴⁷ Yeesu yi'i Natanayel e fonnoy dum, wi'i: «Oo do laati nun Isira'iilaajo lalley, jamma fu walaa e makko.» ⁴⁸ Natanayel wi'i mo: «Toy annudaa am?» Yeesu toontii mo, wi'i: «Mi yi'ii maa ley ibbi diga Filippu nodday maa.» ⁴⁹ Natanayel toontii, wi'i: «Moodibbo, a laati nun Biddo Alla, a Laamiido Isira'iila nun.» ⁵⁰ Yeesu toontii mo, wi'i: «Gam mi wi'ii mi yi'ii maa ley ibbi, kan acci ko goondindaa na? A yi'an ko buri dum don manju.»

⁵¹ Den o wi'i Natanayel: «E goonja batan mi on: On ji'an duule e ma66itii, malaykaa6e Alla e eenca e jippoo dow Bii neddo.»

2

Bangal der siire Kana

¹ Balde didi 6aawo mum, 6angal wadii e siire Kana, der leydi Galili. Inna Yeesu e tawanoo ton. ² Yeesu e aahiife mum bo noddinaama e jamaanu nu. ³ No innabojam ma66e jacci, inna Yeesu wi'i mo: «Be galaa innabojam.» ⁴ Yeesu toontii mo, wi'i: «Inna day, taa accu ka 6illee. Wakkati am yottaaki taw.» ⁵ Den inniiko wi'i golloo6e: «Ko o wi'i on fu, gadee.»

⁶ Loode jeego'o gadiraade kaaye e tawaa don. Diyam majje Yahuduube wadiranno nanjardam gam laabingo ko'e mum, hande no diina ma6be bati. Loode den, baaney mum fu e ja6a yoogirde diyam sappo. ⁷ Yeesu wi'i 6e: «Kebbinee payande den diyam.» Be kebbini de faa gabbude. ⁸ O wi'i 6e: «Jooni kan, nyedee, jaaranee mawdo bangal.» Be nyedi. ⁹ No mawdo bangal metti diyam baylitaadam innabojam dam, o annaa toy dam yiwi. Amma golloobe nokkoy6e dam, e anni. O noddi jommanjo gorko, ¹⁰ o wi'i dum: «Him6e fu innabojam beldam woowi artirgo. To him6e buusii, ko dam hewtay welugo sakitoree. Amma an, a resii beldam dam faa jooni.»

¹¹ Non Yeesu wadiri kaayee fi mum arandehi der siire Kana, der leydi Galili. Non o hollitiri baawde makko, go aahiibe makko goondini mo.

¹² Baawo majjum o yahi Kafarnahum, kanko e inniiko, e miiraabe makko, e aahiibe makko. Be joodii ton balde sedfa.

*Yeesu riiwii tenkuube der suudu Alla
(Matiye 12.38-40, Marku 11.15-18, Luka 19.45-46)*

¹³ No juulde Yahuduube bi'eteede Paska 6adii, Yeesu yahi Urusaliima. ¹⁴ Der suudu Alla, o tawi sippoo6e ga'i, e baali, e tantabaraaji, e cengotoo6e ceede, e joodii. ¹⁵ O etti boggi o wadi boccol, o riiwi 6e 6e burtoo suudu Alla, kam6e e baali, e ga'i. O sankiti ceede cengotoo6e, o hippii taaburuuji ma6be. ¹⁶ O wi'i sippoo6e tantabaraaji: «Burtinee dum, to on gadee suudu baaba am suudu tenkuru.»

¹⁷ Aahiibe makko siwtori ko winnaa e Dewte: «Yidde suudu maa e jabina berne am.» ¹⁸ Den hooreebe Yahuduu6e wi'i mo: «Kaayee fi kiye gadataa ko kollaa men aa woodi laawol wadugo nun nun.» ¹⁹ Yeesu toontii 6e, wi'i: «Pusee suudu Alla ɗol ɗo, mi mahitinto ɗol der balde tati.» ²⁰ Be toontii mo: «Suudu ɗol mahiraama duu6i lasooji ɗiɗi e jeego'o, go an, bi'aa a mahitinto ɗol der balde tati na?»

²¹ Amma 6annu makko nun o nandiniri suudu Alla. ²² No Yeesu finti, aahiibe mum siwtorii o batiino dum ka, go 6e goondini Dewte e haala ka o batunoo.

Yeesu e anni ko woni e neddo fu

²³ No Yeesu wonunoo Urusaliima gam juulde Paska, duu66e goondini inne makko gam 6e ji'ii kaayee fi ɗi o wadi. ²⁴ Amma Yeesu hoolaaki 6e, gam oo anni 6e 6e fu. ²⁵ O bukaaka goddo seedanoo mo ko woni e himbe, gam oo anni ko woni der berne neddo.

3

Yeesu e badda e Nikodemu

¹ E woodunoo goddo, Farisaajo, bi'eteedo Nikodemu, o laati nun gooto der hooreebe Yahuduu6e. ² Jemmaare gom o yahi to Yeesu, o wi'i dum: «Moodibbo, emen anni a laati nun baajotoodo yiwudo to Alla, gam goddo waawataa ko wadi kaayee fi ji ɗi gadataa, to Alla wondaa e makko.» ³ Yeesu toontii mo, wi'i: «Mii batee e goonja: Goddo waawataa ko yi'i Laamaare Alla to rimitaaka.» ⁴ Nikodemu wi'i mo: «Noy neddo

waawirta ko rimitoraa to naywii? O waawan ko witti e reedu inniiko, o rimatee na?»

⁵ Yeesu toontii mo wi'i: «Mii batee e goonja: To neddo rimitoraaka e diyam, e Ruuhu, o waawataa ko naati laamu Alla. ⁶ Ko neddo rimata, laati nun neddo. Ko Ruuhu bo rimata, laati nun ruuhu. ⁷ To dum haaynee gam mi wi'ii maa: "E haani dimitedaa." ⁸ Henu e wifa to yidi fu. Aa nana sonnyo maggol, amma a annaa to nol yiwi, a annaa to nol yahata. Hande nun dimiraado Ruuhu laati.»

⁹ Nikodemu wi'i mo: «Noy dum wadortoo?»
¹⁰ Yeesu toontii mo: «An, moodibbo Isira'iila mawdo, a annaa dum? ¹¹ Mii batee e goonja, menen, ko men anni, men batata, ko men ji'i, men ceedotoo. Amma on jabataa seedaaku amen. ¹² On goondinay no batanmi on kujje de leydi. Noy goondinirton to mi batanii on kujje de dow kammu? ¹³ Goddo meeday eencugo dow kammu, to hinaa jippiido diga kammu, kanko woni Bii neddo. ¹⁴ Hande no Muusa biliri boddi janni dow leggal der ladde haro, hande non Bii neddo bo bilirtee, ¹⁵ gam goondindo mo fu heba yonki tabitiiki. ¹⁶ Gam Alla yidii duuniyaaru sanne faa hokki Biddo mum bajjo, gam goondindo mo fu to halku, amma heba yonki tabitiiki. ¹⁷ Alla lilay Biddo mum e duuniyaaru gam o hiitoo nu, amma gam nu hisira diga e makko. ¹⁸ Goondindo mo hiitataake, amma mo goondinay, hiitaamaa ko, gam o goondinay inne Biddo Alla bajjo. ¹⁹ Kiita mabbe nani: Jaaynol warii e duuniyaaru, amma himbe, niwre nun buri yidugo dow jaynol, gam gadu mabbe woodaa. ²⁰ Mo golle mum woodaa e wanyi jaynol, warataa e maggol, gam e hula golle

mum wurtoo. ²¹ Amma tokkudo goonja, waran to jayjol gam gadu nu wadi gam Alla, wurtoo.»

*Ko Yuhaana seedii dow Yeesu
(Yuhaana 1.19-24)*

²² Baawo mum Yeesu yaadi e aahiiɓe mum leydi Yahudiya. O joododii e maɓɓe ton, oo wada batisi. ²³ Yuhaana bo e wada batisi e siire Aynon, takkol Salim, gam ton diyam e fuudi. Himbe e yaha ton e wadane batisi. ²⁴ (Tawi Yuhaana maɓɓaakano taw.)

²⁵ Nyaanne gom aahiiɓe Yuhaana yeddontirii e Yahudujo gom dow haala laaɓal. ²⁶ Be jahi to Yuhaana, ɓe bi'i dum: «Moodibbo, gorko gondunoodo e maa takkol maayo Urdun, mo ceedanidaa men, kanko bo oo wada batisi. Himbe fu e yaha to makko.»

²⁷ Yuhaana toontii ɓe, wi'i: «Neddo waawataa ko hebi goddum to hinaa ko Alla hokki dum. ²⁸ Onon e hoore moodon, on seedeeɓe am, mi wi'ii: "Mi Almasiihu bane, amma mi lilaama mi ardoo mo".» ²⁹ Yuhaana wi'i kade: «Gaddanaado jommanjo debbo, kanko woni jommanjo gorko. Dottoowo gorko e darii, e hettinii. To o nanii daane jommanjo gorko, ɓerne makko welan sanne. Nii beldum ɓerne am hebbiri. ³⁰ Haani teddujal makko e beydoo, njal am e buytoo.»

Yiwudo dow kammu

³¹ «Yiwudo dow kammu nun ɓuri fu. Yiwudo e leydi, laati nun leydinkeejo. Haala mum bo laati nun ka leydinkeeɓe. Yiwudo dow kammu, kan nun jinti moy fu. ³² Ko o yi'i e ko o nani, o seedotoo, amma goddo jabataa seedaaku makko. ³³ Jabudo seedaaku makko, tabbitinii Alla laati

nun goonjaajo. ³⁴ Mo Alla lili, ko Alla bati nun o batata, gam Alla hebbinii mo Ruuhu mum. ³⁵ Baaba e yidi Biddo, faa watti huune fu e junjo makko. ³⁶ Goondindo Biddo, hebii yonki tabitiiki. Mo goondinay Biddo, hebataa ki, amma mone Alla e wonani dum.»

4

Yeesu e samariyaajo debbo (Yuhaana 7.37-39)

¹ Farisaaɓe nanii Yeesu e wada batisi, e heba aahiibe duuɓɓe faa ɓuri Yuhaana. ² To goonja nun, Yeesu e hoore mum waday batisi, amma aahiibe makko nun wadannoo dum. ³ No Yeesu nani ka Farisaaɓe bati, ummii leydi Yahudiya, witti leydi Galili. ⁴ E haani bo o falta leydi Samariya.

⁵ O wari e siire Samariya bi'eteene Sikar, takkol gesa ɗa Yaakuubu hokki ɓiyum Yusufu. ⁶ Don ɓunnu Yaakuubu woni. No Yeesu somi yaadu, joodii gaɓɓude ɓunnu ɗol. Caka nyaalooma nun.

⁷ Samariyaajo debbo wari yoogugo. Yeesu wi'i mo: «Hokkoram diyam, mi yara!» ⁸ (Tawi aahiibe makko yahii siire soodoygo ko nyaame-tee.) ⁹ Debbo on wi'i Yeesu: «Ee, noy an Yahudu-ujo, eelirtaa am diyam jaraa, min samariyaajo debbo?» Nani bo potal walaa hakkune Yahuduube e Samariyaabe. ¹⁰ Yeesu toontii mo, wi'i: «To aa annunoo no dokkal Alla foti, e moy wi'i maa: "Hokkoram diyam, mi yara!" an nun eelatano mo, o hokkee diyam yonki.»

¹¹ Debbo on wi'i mo: «Moodibbo, a walaa cawgal. ɓunnu nun bo e luggi. Toy keɓataa diyam

yonki dam? ¹² A buru nun maama amen Yaaku-ubu, kokkudo men bunnu nɔl manɔu na? Kanko e ɓiɓɓe makko, e bisaaji makko fu, ɓe jarii e maggol.» ¹³ Yeesu toontii mo, wi'i: «Neddo fu jardo diyam dam, dondete kade, ¹⁴ amma jardo diyam dam kokkanmi dum, dondataake faa abada. Gam diyam kokkanmi dum, laatanto dum ɓuldude diyam kokkooram yonki tabitiiki.» ¹⁵ Debbo on wi'i: «Moodibbo, hokkoram diyam dam, to mi dondee kade, to mi wittaa bo yoogugo.»

¹⁶ Yeesu wi'i mo: «Yahu noddoy gorko maa, garidon!» ¹⁷ Debbo on toontii mo: «Mi walaa gorko.» Yeesu wi'i mo: «Aa woodi goonja no bi'udaa a walaa gorko. ¹⁸ A ettayno maa worɓe joyo. Gorko gondudaa jooni on bo, gorko maa bane. A batii goonja.»

¹⁹ Debbo on wi'i mo: «Moodibbo, laabanii am, a laati nun Annabiijo. ²⁰ Maamiraaɓe amen saafiino Alla dow waanne nee, amma onon, onon bi'a: "Urusaliima nun Alla haani saafeego".»

²¹ Yeesu wi'i mo: «Banniraawo debbo, hoola ko batan maa mi. Wakkati e wara, dow waanne nee do bane, Urusaliima bo bane caafoton Baaba. ²² Onon Samariyaaɓe, onon caafa ko on annaa, menen Yahuduuɓe, ko men anni men caafata, gam kisidam to Yahuduuɓe nun yiwata. ²³ Amma wakkati e wara, ki yottike du, de saafooɓe goonakuuɓe saafirta Baaba e ruuhu e goonja. Iri saafooɓe ɓee don nun Baaba daartata. ²⁴ Alla laati nun Ruuhu. Gam majjum, e haani saafooɓe, saafira mo e ruuhu e goonja.»

²⁵ Debbo on wi'i: «Mii anni Almasiihu, bi'eteedo Cubaado, waran. To o warii, o humpitanan men

kujje fu.» ²⁶ Yeesu wi'i mo: «Min, baddoowo e maa, woni kanko.»

²⁷ Dow kaa don, aahiiɓe makko yottii to maɓɓe. No Yeesu baddata e debbo on, dum haaynii ɓe, amma baa gooto maɓɓe wi'ay: «Ko daartataa?» Naa: «Gam ume baddataa e makko?»

²⁸ Den debbo on resi yoogirgal mum, witti siire, bati himɓe, wi'i: ²⁹ «Garee, daaree gorko batudo am ko gadunoomi fu. Kanko bane woni Almasiihu on?» ³⁰ Be burti siire nen, ɓe jahi to makko.

³¹ Wakkati den aahiiɓe e sawrina mo, e wi'a: «Moodibbo, nyaamu!» ³² O toontii ɓe: «Mii woodi ko nyaamaanmi, ko on annaa.» ³³ Aahiiɓe ɓen e yamontira: «Moy waddani mo ko nyaamete?»

³⁴ Yeesu wi'i ɓe: «Nyaamdu am laati nun wadugo sago lildo am, e heennyitingo golle de o hokkimmi.

³⁵ Onon, oon bi'a: "Faa hanne lebbi naay horii go dugge yottoo?" Amma min, mii wi'a on: ɓantee gite mon, daaree, gese ɓennii, de potii ruggeego.

³⁶ Duggudo heɓan joddi, hawritan ɓiɓɓe gam yonki tabitiiki, gam aawudo e duggudo seyodoo. ³⁷ Dum don e tabbitina ballool ɗol do: "Gooto e aawa, gooto e rugga." ³⁸ Mi lilii on duggoon to on gollay. Wobbe gollii, onon, on nafitoroo golle maɓɓe.»

³⁹ Der siire nen, Samariyaabe duuɓɓe goondinii Yeesu gam haala debbo ceediido, wi'i: «O batii am ko gadunoomi fu.» ⁴⁰ Gam majjum no Samariyaabe yottii to Yeesu, ɓe eeli mo o joodoo to maɓɓe.

O wadi don balde didi. ⁴¹ Himɓe duuɓɓe, faa ɓuri no arande, goondini mo, no nani haala makko. ⁴² Be bi'i debbo on: «Jooni, hinaa gam ka batudaa men tan acci men goondini. Amma menen e ko'e amen, men nanii haala makko,

emen anni kanko woni Kisinoowo duuniyaaru lalley.»

*Yeesu nyawtii bii semmenteejo gom
(Luka 7.1-10)*

⁴³ No Yeesu wadi ton balde didi, o witti Galili.
⁴⁴ Kanko e hoore makko o seedike, o wi'i: «Annabi-
ijo teddintaake der leydi mum.» ⁴⁵ No o yottii
Galili, Galilinkeebe jabborii mo juude didi, gam
kambe bo be jahiino juulde Urusaliima, be ji'iino
ko o wadi ton fu.

⁴⁶ Den Yeesu warti Kana, der leydi Galili to o
waylitinnoo diyam laatii jaram. Tawi bii gorko
semmenteejo gom, yandaa, e fukkii Kafarnahum.
⁴⁷ Semmenteejo on nani Yeesu yiwii Yahudiya,
warii Galili. O yahi to makko, o eeli mo o yaha
o nyawtaa biyiiko badiido maayugo. ⁴⁸ Yeesu wi'i
mo: «Abada on goondintaa, to on ji'ay kaayefiiji
e haaynaareeji.» ⁴⁹ Semmenteejo on wi'i mo:
«Moodibbo, en jahu diga biyam maayay.» ⁵⁰ Yeesu
wi'i mo: «Hootu, biya e wuuri.»

Gorko on goondini ko Yeesu bati dum, witti.
⁵¹ E laawol, golloobe makko fotti e makko, wi'i
mo biyiiko yoofike. ⁵² O yami be: «Wakkati dey o
yoofii?» Be toontii mo, be bi'i: «Keenya juura jonte
den yoofi mo.» ⁵³ Baabiiko anniti wakkati oo don
nun lalley Yeesu wi'i mo: «Biya yoofike!» Kanko e
getti makko fu, be goondini Yeesu.

⁵⁴ Dum don woni kaayee fi didabi ki Yeesu wadi
Galili, no yiwunoo Yahudiya.

5

*Yeesu nyawtii mooyo**(Marku 2.28, Yuhaana 7.19-26 e 9.1-17)*

¹ Baawo majjum, juulde Yahuduube e wada. Yeesu yahi Urusaliima. ² Urusaliima ton, takkol Dammugal baali, weldere diyam e woni don, nee wi'ee e Iburaninkeere Baytisayda. Dammude joy mawde e filitii ne. ³ Nyawbe duubbe e fukkii ley dammude den: wumuube, layoobe, e [moofidinbe. Bee kedii diyam irtee, ⁴ gam malaykaajo Joomiraawo e jippoo e weldere nen tife e tife, e irta diyam dam. Nyawdo artudo naati e diyam dam de dam irtaa, e yoofoo no nyaw mum wa'i fu.]

⁵ Gorko nyawdo diga duubi laso e sappo e jeetati e wonunoo don. ⁶ Yeesu yi'i oo fukkii, anniti o booyidii e nyaw, yami mo, wi'i «Aa yidi yoofaago?»

⁷ Nyawdo on toontii mo, wi'i: «Moodibbo, mi walaa goddo ballando am naatugo e weldere nen to diyam irtike, go mi yottoo fu, den goddo artii am naatugo.»

⁸ Yeesu wi'i mo: «Umma, ettu daago maa, yahu!»

⁹ Don maa don gorko on yoofii, etti daago mum e yaha. Dum fakkii e nyalaane siwteteene, ¹⁰ gam majjum hooreebe Yahuduube wi'i nyawtaado on: «Hanne nyalaane siwteteene nun, laawol hokkay maa doonodaa daago maa.» ¹¹ O toontii be, o wi'i: «Nyawtudo am, kan nun wi'immi: Etti daago maa, yahu!» ¹² Be yami mo: «Moy nun bi'udo maa: Etti daago maa, yahu?» ¹³ Amma nyawtaado on annaano mo, gam Yeesu mutii caka himbe sabbu no be duudiri e nokkuure nen.

¹⁴ Baawo mum Yeesu fottitii e makko der suudu Alla, wi'i mo: «Daaru, jooni kan, a yoofike. Taa

wadu hakke kade, wara ko ɓuri dum bonugo heɓee.» ¹⁵ Gorko on yahi batoy hooreɓe Yahuduuɓe wi'i Yeesu nun nyawti dum.

¹⁶ Go Yahuduuɓe fuddi gaccaago Yeesu gam o wadii dum e nyalaane siwteteene. ¹⁷ Yeesu wi'i ɓe: «Baaba am, e golloo faa hanne, min bo, mii golla.»

¹⁸ Gam majjum hooreɓe Yahuduuɓe hocci niiya warugo mo, hinaa gam o biisii nyalaane siwteeteene tan, amma gam o wi'i bo, Alla woni Baabiko. O fotinii hoore makko e Alla.

Baawde Bidɗo Alla

¹⁹ Yeesu wi'i ɓe: «Mii bata on e goonja: Bidɗo waawataa ko wadi goddum kan tan, sey ko yi'i Baaba e wada. Gam ko Baaba wadata fu, kanjum Bidɗo bo wadata. ²⁰ Gam Baaba e yidi Bidɗo, kan wadi e holla mo huune fu ko o wadata. O hollan mo golle ɓurde dee do fu manɗu, faa haaynaare wada on. ²¹ Gam hande no Baaba fin-tinirta maayɓe wuurina ɓe, nun Bidɗo bo wu-urinirta mo yidi. ²² Baaba kan, hiitataako godɗo, amma o hokkii Bidɗo baawde hiitaago kiita fu, ²³ gam himɓe fu teddina Bidɗo hande no teddiniri Baaba. Nedɗo fu mo teddinay Bidɗo, teddinay Baaba liloydo mo.

²⁴ Mii bata on e goonja. Nanudo haala am ko goondini liludo am, heɓii yonki tabitiiki, o hiitataake. O yiwii e maayde, o warii to yonki. ²⁵ Mii bata on e goonja: Wakkati e wara, ki yottike du, wakkati de maayɓe nanata daane Bidɗo Alla. Nanuɓe ne bo wuuran. ²⁶ Hande no Baaba laatorii ɓulirde yonki, hande nun o hokkii Bidɗo bo laato ɓulirde yonki. ²⁷ O hokkii mo baawde hiitaago, gam o laati nun Bii nedɗo. ²⁸ To dum haaynoo on.

Wakkati waran, de maaybe wonube der caabeeje nanata daane makko, ²⁹ be burtoo. Wafube ko woodi, finta, heba yonki, wafube ko halli finta, hiitee.»

Haala Yeesu laati nun goonja

³⁰ «Min e hoore am, walaa fu ko baawumi wadugo. Ko nanumi, kiitortoomi. Kiita am e foonitii, gam mi tokkataa sago am, sago lildo am nun tokkumi. ³¹ To mi seedanike hoore am, seedaaku am nootataake. ³² E woodi goddo ceedantoodo am. Mii anni seedaaku makko, ko o seedantoo am laati nun goonja. ³³ Onon, on lili himbe to Yuhaana, o seedike goonja. ³⁴ Min, mi bukaaka seedaaku neddo, amma mi batii ka gam kison. ³⁵ Yuhaana laatike fitilla kuɓboowa, jaaynoowa. On jabii welweltugo wakkati sedda e jayjol makko. ³⁶ Min, mii woodi seedaaku burɗu ɗu Yuhaana manɗu. Golle de Baaba yowanimmi mi wada, golle de gadanmi den nun seedantoo am no Baaba nun lilimmi. ³⁷ Baaba liludo am, kanko e hoore makko seedanii am. Abada on nanay daane makko, abada on ji'ay mo. ³⁸ Batu makko wonday e moodon, gam on goondinay mo o lili. ³⁹ Oon biditoo Dewte gam oon miji de kokkan on yonki tabitiiki. Kanje seedantoo am. ⁴⁰ Amma, on jabay warugo to am gam keɓon yonki.

⁴¹ Diga e himbe bane keɓammi tedduɗal am, ⁴² amma mii anni on, mii anni yidde Alla walaa e moodon. ⁴³ Min, mi warii e inne Baaba am, on jabbaaki am. Amma to goddo wardii inne mum, on jaboto dum. ⁴⁴ Noy baawirton ko goondini, onon teddinontiroobe hakkune moodon, go accudon daartugo tedduɗal Alla? ⁴⁵ To on miilee min

gaccotoo on yeeso Baaba. Muusa, mo jowudon hoolaare moodon dow mum, kanko nun gaccoytoo on. ⁴⁶ To on goondiniino Muusa e goonja, on goondinanno am min bo, gam min o batani der dewte makko. ⁴⁷ Amma no on goondinay ko o winni, noy goondinirton haala am?»

6

Yeesu nyaannii himbe ujune joyo

(Matiye 14.13-21; Marku 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ Baawo majjum Yeesu joli maayo Galili, bi'eteenjo Tiberiya. ² Jama'aare duunne e tokki mo gam be ji'ii haaynaareeji di o wadi dow nyawbe. ³ Yeesu eenci dow waanne, joododii ton e aahiibe mum. ⁴ Tawi juulde Yahuduube bi'eteede Paska badike. ⁵ Yeesu banti hoore, hollirii jama'aare duunne e fonnoy dum. O yami Filippu: «Toy kebeten cooden nyaamdu ko nyaannata bee do fu?» ⁶ O batu nun makko gam o nana ko Filippu toontotoo, gam oo anni ko o miili wadugo.

⁷ Filippu toontii mo, wi'i: «Baa gollotoodo golle juude balde keme didi, joddi mum heyataa sooda peen, tawee moy fu heba nappel.» ⁸ Gooto e aahiibe makko, bi'eteedo Andere, miiraawo Simon Piyer, wi'i mo: ⁹ «E woodi do suka gorko gom goodudo peen joy e liyyi didi, amma ume dum don wadanta bee do fu?»

¹⁰ Yeesu wi'i: «Bi'ee be, be joodoo.» Nokkuure nen e hebbi fudo, be joodii. Be gadan himbe ujune joyo. ¹¹ Yeesu etti peen kon, yetti Alla, yedi wonube don. O wadi liyyi dii bo hande nun. O hokki be faa

6e kaari. ¹² No 6e kaari, Yeesu wi'i aahii6e mum: «Kawritee ko horii, baa goddum to halku.»

¹³ Be kawriti nappe peen joyo ko him6e 6en horii, ko kebbi killaaje sappo e didi.

¹⁴ No him6e yi'i kaayeeffi dum Yeesu wadi, 6e bi'i: «Lalley, kanko woni Annabiijo bi'aado e wara der duuniyaaru.»

¹⁵ Amma no Yeesu e anni 6e garan nannugo dum e semme, 6e laamina, o dilli diga don, o eenci dow waanne, kanko tan.

Yeesu e yaha dow diyam maayo.

(Matiye 14.22-34; Marku 6.45-53)

¹⁶ Kiikiide mum, aahii6e Yeesu yahii fonjo maayo. ¹⁷ Be naati laana diyam gam 6e jola, 6e jaha Kafarnahum. Niwre fuddii wadugo, tawi Yeesu hewtaaki 6e taw. ¹⁸ Henu mawkol e wifa, galmaji diyam e ummoo. ¹⁹ Be jawdini laana kan faa 6e kebi hande kilo joy naa jeego'o. Den 6e kolliri Yeesu e yaha e koyde dow maayo, faa battii 6e. Be kuli. ²⁰ Yeesu wi'i 6e: «Min nun, to on kulee!» ²¹ Be eeli mo o naata e laana kan. Don maa don 6e jottii fonjo to 6e poonnii.

Him6e e daarta Yeesu

²² Fini mum, jama'aare wonunoone fonjo maayo, yi'i laana goota tan woni ton. Yeesu naatiday e aahii6e mum laana kan. Kam6e tan yawti e makka. ²³ Laanaaje yiwude Tiberiya warii takkol to 6e nyaami peen don, 6aawo no Joomiraawo yetti Alla. ²⁴ No jama'aare yi'i Yeesu e aahii6e mum walaa don, 6e naati laanaaje, 6e batti Kafarnahum daartoygo mo.

Yeesu woni nyaamdu kokkoowol yonki

²⁵ No 6e tawi Yeesu fonŋo maayo, 6e bi'i d̄um: «Moodibbo, dey garuɗaa ɗo?» ²⁶ Yeesu toontii 6e, wi'i: «To gooŋa nun, hinaa gam on ji'ii kaayeeɗi acci oon daartammi. Ko daartirton am woni gam on nyaamii faa on kaarii. ²⁷ To on gollee gam nyaamdu keennoowol, amma gollee gam nyaamdu tabitintoŋol, kokkoowol yonki tabitiiki. Nyaamdu ŋol ɗon nun, Bii neddo hokkata on, gam kanko Alla Baaba, wadani maane baawde mum.»

²⁸ Den 6e yami mo, 6e bi'i: «Ume men gadata ko men gada golle de Alla yidi?» ²⁹ Yeesu toontii 6e, wi'i: «Golle de Alla yidi woni goondinon mo o lili.»

³⁰ Be toontii mo, 6e bi'i: «Kaayeeɗi kiye gadataa men ji'a, faa men goondinee? Ume gadataa? ³¹ Maamiraabe amen nyaamii nyaamdu maannu der haro, hande no dewte wi'i: "O hokkii 6e nyaamdu yiwunu dow kammu".» ³² Yeesu toontii 6e, wi'i: «Mii bata on e gooŋa: hinaa annabi Muusa hokki on nyaamdu yiwuŋol dow kammu. Baaba am hokki on nyaamdu geetol, yiwuŋol dow kammu. ³³ Nyaamdu ŋol Alla hokkata woni, yiwuŋol dow kammu, kokkoowol duuniyaaru yonki.» ³⁴ Be bi'i mo: «Moodibbo, hokku men nyaamdu ŋol baadey.»

³⁵ Yeesu wi'i 6e: «Min woni nyaamdu kokkoowol yonki, garuɗo to am, rafataake abada, goondindo am bo donɗataake abada. ³⁶ Amma mi batii on: on ji'ii am, ko on goondinay. ³⁷ Be Baaba hokkimmi fu, waran to am. Garuɗo to am fu, mi salataako d̄um. ³⁸ Gam wadugo ko jid̄umi bane acci yiwmi dow kammu, amma gam mi wada ko liluɗo am yidi. ³⁹ Nani ko lildo am yidi: to baa gooto der

himbe o hokki am majju, amma gam mi ummitina be nyalaane darɗal. ⁴⁰ Nani ko Baaba am yidi: ji'udo Biddo fu, to goondinii mo, hebii yonki tabitiiki. Mi ummitinan mo nyalaane darɗal.»

⁴¹ Yahuduuɓe e dumbitoo hakkune mum dow haala Yeesu, gam o wi'i: «Min woni nyaamdu yiwuɗol dow kammu» ⁴² Be bi'i: «Oo do, hinaa Yeesu bii Yusufu, mo annuden inna mum e baaba mum on na? Noy o wi'irta: "Dow kammu yiwmi"?"»

⁴³ Yeesu wi'i be: «To on dumbitee hakkune moodon! ⁴⁴ Goddo waawataa ko wari to am, to Baaba lildo am fooday mo. Min, mi ummitinan mo nyalaane darɗal. ⁴⁵ E wannii der dewte annabiibe: "Be fu Alla janninan be." Neddo fu nanudo ko Baaba bati, go jabi janninol makko, waran to am. ⁴⁶ Baa gooto yi'ay Baaba, to hinaa yiwudo to Alla, kanko tan yi'i Baaba. ⁴⁷ Mii bata on e goonja: Goondindo am, hebii yonki tabitiiki. ⁴⁸ Min woni nyaamdu kokkoowol yonki. ⁴⁹ Maamiraaɓe moodon nyaamii maannu der haro, be maayii bo. ⁵⁰ Nɗol do nun nyaamdu yiwuɗol dow kammu, nyaamudo nɗol fu maayataa. ⁵¹ Min woni nyaamdu yonkintewol, yiwuɗol dow kammu. To neddo nyaami nyaamdu nɗol, wuuran faa abada. Nyaamdu nɗol kokkanmi gam duuniyaaru wuura, laati nun bannu am.»

⁵² Dow kaa don Yahuduuɓe e yeddontira no waawi fu, e wi'a: «Noy neddo oo waawirta ko hokki en bannu mum nyaamen?» ⁵³ Yeesu toontii be, wi'i: «Mii bata on e goonja: To on nyaamaay bannu Bii neddo, on jaray yiyam makko, yonki walaa der moodon. ⁵⁴ Neddo fu nyaamudo bannu am, to yari yiyam am, hebii yonki tabitiiki. Mi fintinan

mo nyalaane darɗal. ⁵⁵ Gam ɓannu am laati nun nyaamdu lalley, yiyam am bo laati nun jaram lalley. ⁵⁶ Neddo fu nyaamudo ɓannu am, to yari yiyam am, oo wondi e am, min bo mii wondi e makko. ⁵⁷ Baaba liloydo am laati nun buurudo. Gam makko buurumi. Hande nun nyaamudo am fu, wuurirta gam am. ⁵⁸ Nɗol do nun woni nyaamdu yiwunɗol dow kammu. Nɗol nandaa e nɗol kaakiraaɓe moodon nyaamuno, ɓe maayii bo. Nyaamudo nyaamdu nɗol do wuuran faa abada.»

⁵⁹ Haalaaji dii do nun Yeesu jannini der suudu waajorde Kafarnahum.

Yonki tabitiiki

⁶⁰ No ɓe nani haalaaji diin, duuggal e aahiibe makko wi'i: «Haala ka e tiidi. Moy waawata ko jabi ka?»

⁶¹ Yeesu faami der ɓerne mum, aahiibe mum e dumbitoo dow majjum, go o wi'i ɓe: «Haala kan jibi on nun? ⁶² Jon kan to on ji'ii Bii neddo eenci to wonunoo, den mum noy gadoton? ⁶³ Ruuhu woni buurinoowo, ɓannu nafataa godɗum. Haalaaji haalanmi on dii, laati nun Ruuhu e yonki. ⁶⁴ Nani e woodi hakkune moodon ɓe goondinay.» Gam Yeesu e anni diga fuddoode, ɓe goondinay dum, e jammotoodo dum. ⁶⁵ O ɓeydi o wi'i: «Gam majjum bi'umi on: “Walaa baawoowo ko wari to am, to Baaba hokkay dum no warirta”.»

⁶⁶ Diga den, duuggal e aahiibe makko dilli, acci tokkugo mo. ⁶⁷ Den Yeesu yami aahiibe sappo e dido ɓen: «Onon bo, oon jidi dillugo na?» ⁶⁸ Simon Piyer toontii mo, wi'i: «Joomiraawo, to moy men

jahata? An woodi haala kokkoowa yonki tabiti-iki. ⁶⁹ Men goondinii, emen anni an woni Ceniido yiwudo e Alla.» ⁷⁰ Yeesu toontii 6e, wi'i: «Hinaa min subi on, onon sappo e dido? Gooto moodon laati nun seydaanuuj.»

⁷¹ Haala Yahuuda, 6ii Simon Iskariyot nun o batata, gooto der sappo e dido ben. Oo don woni jammotoodo mo.

7

Miiraa6e Yeesu goondinay dum

¹ Baawo majjum Yeesu e woosoo der Galili. O yidaa woosaago der Yahudiya gam hooree6e Yahuduu6e e daarta no warirta mo. ² Tawi juulde Yahuduu6e bi'eteede juulde bukaaji badike. ³ Miiraa6e Yeesu wi'i dum: «Eggu, jahaa Yahudiya gam aahiibe maa yi'a golle de gadataa. ⁴ Godfo suudataa ko wadata, to e yidi anneego. No aa wada golle dee, hollitin hoore maa himbe.»

⁵ Baa miiraa6e makko goondinay mo. ⁶ Yeesu wi'i 6e: «Wakkati am waray taw, amma onon, wakkati fu laati nun wakkati moodon. ⁷ Himbe duuniyaaru waawataa ko wanyi on, amma min, bee banyimmi gam mii seedoo golle mabbe woodaa. ⁸ Onon, jahee juulde den. Min, mi yahataa, gam wakkati am waray taw.» ⁹ No o bati 6e kaa don, o joodii leydi Galili.

Yeesu yahi juulde bukaaji

¹⁰ No miiraa6e Yeesu yahi juulde den, Yeesu bo yahi ton, amma o hollitay hoore makko, o suudii. ¹¹ Hooree6e Yahuduu6e e daarta mo der juulde, e wi'a: «Toy o woni?»

¹² Himbe duubbe e dumbitoo dow haala makko. Wobbe e wi'a: «Neddo geeto nun!» Wobbe bo e wi'a: «Nun nun bane, majjinoowo himbe nun.» ¹³ Goddo suusay batango mo e daane towne, gam bee kula hooreebe Yahuduube.

¹⁴ Tawi juulde den fecciri, go Yeesu fuddi janningo der suudu Alla. ¹⁵ Haaynaare wadi Yahuduube sanne, be bi'i: «Noy o waawiri dewte, kanko mo jannay?»

¹⁶ Yeesu toontii be, wi'i: «Jande janninammi on, yiway e am. Diga to liloydo am, dum yiwi. ¹⁷ To neddo e yidi wadugo sago Alla, o annitan janninol am to Alla yiwi, naa bo to haalaaji am, e baawde am nun yiwi. ¹⁸ Batanoowo hoore mum, hoore mum nun daartanta teddujal. Amma daartoowo teddujal liloydo dum, oo don goonja nun batata, fewre walaa e makko. ¹⁹ Hinaa Muusa hokki on tawreeta na? Amma baa gooto moodon golliray tawreeta. Ko woni sabbu go oon daarta warugo am?» ²⁰ Himbe ben toontii mo, wi'i: «An, aa woodi ginnool. Moy daartata warugo maa?»

²¹ Yeesu toontii be: «Golle goote tan gadumi, on fu, haaynaare wadi on. ²² Muusa hokkii laawol gadon julnol. Diga to Muusa du bane njol yiwi, diga to kaakiraabe mon nun, go oon julna suka nyalaane siwteteene. ²³ To suka e julnee nyalaane siwteteene, gam to tawreeta Muusa yartee, gam ume monnotodon gam mi nyawtii tagaado bum-bum nyalaane siwteteene? ²⁴ Accee hiitoraago no ji'irton, amma gadee kiita poonnitiika.»

Yeesu woni Almasiihu na?

²⁵ Go himbe Urusaliima wobbe wi'i: «Hinaa oo do be daartata warugo na? ²⁶ Oo woni caka mabbe,

oo bata, 6e bi'ay mo gokka. Den maw6e amen annitin nun kanko woni Cu6aado na? ²⁷ Oo do kan, een anni to yiwi, amma to Cu6aado e wara, goddo annataa to o yiwata.»

²⁸ Tawi Yeesu e jannina der suudu Alla, o bati e daane townne, o wi'i: «Oon annimmi, oon anni to yiwumi! Min bane waddi hoore am. Liloydo am laati nun goonjaajo. Kanko woni mo on annaa.

²⁹ Min, mii anni mo gam to makko yiwmi. Kanko liloymmi.»

³⁰ Den 6e daarti no 6e nanjirta mo, amma goddo junjo mum meemaay mo, gam wakkati makko waray taw. ³¹ Duuggal der jama'aare goondinii mo, wi'i: «To Cu6aado warii, o wadan kaayee fi burudi di gorko oo wadi na?»

Reenu6e suudu Alla lilaama nanja Yeesu

³² Farisaa6e nani ko him6e 6en dumbitintoo dow haala Yeesu. Hooree6e Limaamiibe e Farisaa6e lili reenoobe, nanja mo. ³³ Yeesu wi'i: «Min, mii wondi e moodon sedda taw. Baawo mum, mi wittan to liloydo am. ³⁴ On daartan am, amma on jiiataa am, gam on baawataa ko yahi to gonumi.»

³⁵ Yahuduube yamontiri, wi'i: «Toy o yahata ko en baawataa ko yiiti mo? O yahan to him6e meeden feroy6e to Yunaninkee6e, o jannina Yunaninkee6e na? ³⁶ O wi'ii en daartan mo, en jiiataa mo, gam en baawataa ko yahi to o tawetee. Kaye nun kaa don bo?»

Diyamyonki

³⁷ Nyalaane sakitiineere der juulde den 6uri teddugo. Nyaanne mum, Yeesu darii, bati e daane

towne, wi'i: «Neddo fu dondaado wara to am, yara. ³⁸ Goondindo am fu, "ilaadi diyam yonki mawdi ilan e berne mum" hande no Dewte bati.»

³⁹ O batu nun kaa don dow Ruuhu mo goondindo fu hebata. Den Ruuhu hokkaaka taw, gam Yeesu teddinaaka taw.

Himbe luudontirii sabbu Yeesu

⁴⁰ No wobbe der jama'aare nen nani haala ka, wi'i: «Lalley kanko woni Annabiijo.» ⁴¹ Wobbe wi'i: «Kanko woni Cuɓaado.» Wobbe bo wi'i: «Cuɓaado yiwani diga Galili na?» ⁴² Dewte wi'ay ba, e lenyol annabi Dawda nun Cuɓaado yiwata, der siire Bayti-laama, to Dawda yiwi? ⁴³ Jama'aare nen luudontiri gam makko. ⁴⁴ E woodi yidube nannugo mo der maɓbe, amma goddo junjo mum meemaay mo.

Mawbe Yahuduube goondinay Yeesu

⁴⁵ Reenoobe warti to hooreebe Limaamiiɓe e Farisaabe, ɓe yami ɓe, ɓe bi'i: «Ko woni sabbu ko on gadday mo?» ⁴⁶ Reenoobe ɓen toontii, wi'i: «Abada goddo batiray no gorko on batiri.» ⁴⁷ Farisaabe yami ɓe: «Onon bo on majjinaama hinaa? ⁴⁸ E woodi baa gooto der hooreebe, maa bo der Farisaabe goondindo mo na? ⁴⁹ Amma jama'aare ne annaa tawreeta, ne yaa'aane»

⁵⁰ Gooto der maɓbe, bi'eteedo Nikodemu, jahunoodo to Yeesu wi'i ɓe: ⁵¹ «Tawreeta meeden e hiitoo neddo tawee nanaaka ko o bati, annaaka ko o wadi na?» ⁵² Be bi'i mo: «An bo a Galilinkeejo na? Widita Dewte, a yi'an walaa annabiijo yiwudo Galili.» [⁵³ Baawo mum, moy fu hooti wuro mum.

8

Debbo jeenoowo

¹ Yeesu yawti far waanne Jaytuuje. ² Subaka kecco o witti der suudu Alla. Jama'aare fu wari. O joodii, oo jannina ɓe. ³ Moodiɓɓe tawreeta, e Farisaaɓe waddi debbo nanɗaado e wada jeenu. Be darni mo caka jama'aare. ⁴ Be bi'i Yeesu: «Moodibbo, debbo oo do nanɗa nun e wada jeenu. ⁵ Muusa batii der tawreeta men, iri debbo oo don kaaye nun warirtee. An bo, kaye bi'uda?»

⁶ Be baddu nun ɓe yoyra mo, gam ɓe keɓa no ɓe gaccorii mo. Amma Yeesu jimminii, e winna e honnu mum dow leydi. ⁷ No ɓe tokki ɓee yamitoo mo, Yeesu ɓanti hoore, wi'i ɓe: «Godɗo moodon mo waday hakke dadey arta fadda mo hayre.»

⁸ O jimminii kade, oo winna e leydi. ⁹ No ɓe nani ka, ɓe dilli gooto gooto. Nayeeɓe arti dilli. Yeesu e debbo on tan horii. ¹⁰ Yeesu ɓanti hoore, wi'i mo: «Debbo, toy ɓe goni? Baa gooto hiitaaki maa?» ¹¹ O toontii, o wi'i: «Moodibbo, baa gooto.» Yeesu wi'i mo: «Min bo, mi hiitataako ma. Yahu, taa mayta kade wadugo hakke.»]

Yeesu woni jayɗol duuniyaaru

¹² Yeesu baddi e maɓɓe kade, wi'i: «Min woni jayɗol duuniyaaru. Tokkudo am, yahataa e niwre abada, amma o heɓan jayɗol yonki.» ¹³ Dow kaa don, Farisaaɓe wi'i mo: «To aa seedanoo hoore maa, seedaaku maa jaɓataake.»

¹⁴ Yeesu toontii ɓe, wi'i: «Baa to mi seedanike hoore am, seedaaku am e laatii goonɗa, gam mii anni to yiwmi, mii anni to jahammi bo. Amma onon, on annaa to yiwmi, on annaa bo to jahammi.

¹⁵ Oon gada kiitaa hande no himbe hiitortoo, amma min, mi hiitataako goddo. ¹⁶ To mii wada kiita, kiita am e laatii goonja, gam mi hiitataako min tan, amma Baaba liloydo am, e wondi e am. ¹⁷ E wannii e tawreeta moodon: “Seedaaku himbe dido e laatii goonja”. ¹⁸ Mii seedanoo hoore am. Baaba liloydo am bo, e seedanoo am.» ¹⁹ Be bi'i mo: «Toy Baaba maa woni?» Yeesu toontii, wi'i be: «On annaa am min, hakko Baaba am. To oon annunoo am, maa on anniino Baaba am bo.»

²⁰ Yeesu batii haalaaji ddi no o janninta der suudu Alla, to nokkuure ceede Alla wattetee. Goddo nanjay mo, gam wakkati makko yottaaki taw.

On baawataa yahugo to jahanmi

²¹ Yeesu wi'i be kade: «Mi nani yaha, on daartan am, on maaydan e hakkeji moodon. On baawataa ko yahi to jahanmi.» ²² Yahuduube wi'i: «O waritinto nun naa? Gam o wi'i en baawataa ko yahi to o yahata.» ²³ Yeesu wi'i be: «E ley jeyadon, amma min, dow jeyaami. E duuniyaaru nuu jeyadon, amma min, mi jeyaaka e maayru. ²⁴ Gam majjum bi'umi on: on maaydan e hakkeji moodon. Gam to on goondinay min woni mo gonmi, on maaydan e hakkeji moodon.» ²⁵ Be yami mo: «An moy nun laatidaa?» Yeesu toontii: «Mo bi'unoo mi on diga arande, laatiimi. ²⁶ Mii woodi huune duuddum ko batanmi, e ko kiito-toomi dow mon. Amma liloydo am laati nun goonjaajo. Ko nanumi e makko, batanmi duuniyaaru.»

²⁷ Be paamay naa Baaba nun o batanta be. ²⁸ Den Yeesu wi'i be: «To Bii neddo bilaama fu, den paamoton “min woni mo gonmi,” mi wadataa

bo goddum e hoore am, amma mi batan nun ko Baaba ekkitinimmi tan. ²⁹ Liloydo am e wondi e am, o accay am min tan, gam ko welata mo gadanmi wakkati fu.» ³⁰ No o bati hande nun, duu66e goondinii mo.

Rimbe e maccube

³¹ Yeesu wi'i Yahuduu6e, goondin6e dum: «To oon jogii haala am, on laati nun aahii6e am lalley.

³² On annan gooᅇa. Gooᅇa bo rindinan on.»

³³ Be toontii mo, 6e bi'i: «Menen, men yiwi e lenyol Iburahiima, abada men laataaki maccube goddo. Noy bi'irtaa men dimdan?» ³⁴ Yeesu toontii 6e, wi'i: «Mii bata on e gooᅇa: gadoowo hakke fu laati nun maccudo hakke. ³⁵ Maccudo wonataako der saare baadey, amma biddo nun wonotoo der saare e baadey ³⁶ To Biddo rindinii on, on laatoto rimbe e gooᅇa. ³⁷ Mii anni on yiwi e lenyol Iburahiima, amma oon daarta warugo am gam haala am naatay der moodon. ³⁸ Ko ji'umi e Baaba kan nun batanmi, onon bo oon gada ko Baaba moodon wi'i on.»

³⁹ Be toontii mo, 6e bi'i: «Baaba amen woni Iburahiima.» Yeesu wi'i 6e: «To on laatino 6i66e Iburahiima e gooᅇa, maa on gadiino golle Iburahiima. ⁴⁰ Amma jooni oon daarta warugo am, min batudo on gooᅇa ka nanumi to Alla. Dum don Iburahiima waday dum. ⁴¹ Onon, golle Baaba moodon gadoton.» Be bi'i mo: «Menen, men jaaluu6e bane, Baaba gooto men goodi, kanko woni Alla.»

⁴² Yeesu wi'i 6e: «To Alla nun laatinoo Baaba moodon, maa on jidiino am, gam to Alla yiwmi, ko garumi. Mi wadday hoore am, amma kanko lilimmi. ⁴³ Gam ume ko on nanataa haala am? Gam

on baawataa ko hettinii haala am. ⁴⁴ Seydan woni baaba moodon. Jidaadi baaba moodon gadoton. Baroowo nun o laatii diga fuddoode. O walaa der goonja, gam goonja walaa der makko. To oo bata fewre, jikku makko nun, gam oo pewoowo, oo baaba fewre. ⁴⁵ Amma min, gam mii bata goonja, wadi ko on goondinay am. ⁴⁶ Moy moodon waawata seedaago mi wadii hakke? To mi batii goonja, gam ume ko on goondintaa am? ⁴⁷ Neddo Alla nun hettintoo haala Alla. Onon, on kettintaako gam on laataaki himbe Alla.»

Yeesu e buri Iburahiima

⁴⁸ Yahuduu6e wi'i mo: «Men batay goonja no men bi'i a laati nun samariyaajo, aa woodi bo ginnool na?» ⁴⁹ Yeesu toontii 6e, wi'i: «Mi woodaa ginnool, amma mii teddina Baaba am. Onon, oon jawoo am. ⁵⁰ Teddujal hoore am bane daartanmi. E woodi daartanoowo am teddujal, kiitotoodo. ⁵¹ Goonja batanmi on: Jabudo haala am fu, maayataa abada.»

⁵² Yahuduu6e wi'i mo: «Jooni men tabbitini aa woodi ginnool. Iburahiima e annabiibe fu maayi, amma an, a wi'ii: "Jabudo haala am fu, maayataa abada". ⁵³ Aa buri Iburahiima baaba amen manju na? O maayii, annabiibe bo maayii. Ume miiludaa aa laatii?»

⁵⁴ Yeesu toontii 6e, wi'i: «To hoore am teddinnanmi, teddujal am laati nun baanji. Baaba am, mo bi'oton Alla moodon on nun teddintammi. ⁵⁵ On annaa mo. Amma min, mii anni mo. To mi wi'ii mi annaa mo, mi laatoto pewoowo hande moodon. Amma mii anni mo, mi tokkii haala makko. ⁵⁶ Baaba moodon Iburahiima e seyorino

yi'ugo nyalaane wittoygo am. O yi'ii ne, go berne makko weli.» ⁵⁷ Yahuduube wi'i mo: «A waday taw baa duubi lasoy didi e sappo, go aa wi'a a yi'ii Iburahiima?» ⁵⁸ Yeesu toontii be, wi'i: «Mii bata on e goonja: Diga Iburahiima tagaaka, min, mi na'on.» ⁵⁹ Dow kaa don be etti kaaye be padda mo. Amma Yeesu soltii, wurtii e suudu Alla.

9

Yeesu wuntinii dimdaado e bundan

¹ No Yeesu yawtata, o yi'i gorko dimdaado e bundan. ² Aahii be makko yami mo, wi'i: «Mood-ibbo, moy wadi hakke, kanko na, naa baaba e inna makko nun, ko o rindaa e bundan?» ³ Yeesu toontii be wi'i: «Kanko bane wadi hakke, baaba e inna makko bo bane. Amma gam baawde Alla yi'ee e makko nun. ⁴ No jayjol na'on taw, haani gaden golle liloydo am. Gam jemma waran de goddo waawataa ko gollii. ⁵ No mii tawaa e duuniyaaru, min woni jayjol mayru.»

⁶ Den, no o bati kaa don, o tuuti joode e leydi, o laawi loope e joode den, o moomi e gite bumdo on. ⁷ O wi'i mo: «Yahu sulmaa weeldere Silowe.» (Dum wi'ay maa Lilaado). O yahi, o sulmii. O warti oo yi'a.

⁸ Wondunoo be e makko, e yi'annoo be mo oo fiya bara, wi'i: «Hinaa oo do joodotono e fiya bara na?» ⁹ Woobe wi'i: «Kanko nun!» Woobe bo wi'i: «Kanko bane! Nandi makko nun!» Gorko on e hoore mum wi'i: «Min nun lalley!» ¹⁰ Be yami mo: «Noy bumtirdaa?» ¹¹ O toontii: «Gorko bi'eteedo Yeesu laawi loope, moomi e gite am, wi'immi: "Yahu weldere Silowe, culmodaa". Jahumi, culmiimi, ko

bumtumi.» ¹² Be yami mo: «Toy gorko on woni?» O toonti: «Mi annaa!»

Farisaabe e yantinoo bumtinaado

¹³ Den 6e jaari bumtinaado on to Farisaabe. ¹⁴ Nyalaane Yeesu laawi loope wumtini mo, laati nun nyalaane siwteteene. ¹⁵ Farisaabe bo yami mo, wi'i: «Noy bumtirdaa?» O toontii 6e: «O moomu nun loope e gite am, ko culmiimi, ko bumtumi.» ¹⁶ Wo66e der Farisaabe wi'i: «Gorko on waawataa ko yiwi to Alla, gam o jogaaki nyalaane siwteteene.» Wo66e bo wi'i: «Noy gadoowo hakke waawirta ko wadi iri kaayeeffiji dɔi do?» Go 6e ceenniri hakkune ma66e.

¹⁷ Farisaabe yami bumtinaado on kade, wi'i: «An kaye batataa dow bumtindo maa on?» O toontii 6e, o wi'i: «Annabijjo nun.»

¹⁸ Hooree6e Yahuduube jabay naa oo latino bumdo, sey no 6e noddɔ baaba e inna makko. ¹⁹ Be yami 6e: «Oo do biddo moodon mo bi'udon rindaa e bumdan on nun don na? Jon kan noy o wuntiri?» ²⁰ Baabiiko e inniiko toontii: «Emen anni biddo amen nun, e bumdan nun bo o rindaa. ²¹ Amma no o wuntiri jooni, men annaa. Men annaa bo moy wuntini mo. Kanko bo o mawdo nun. O waawan ko toontanii hoore makko. Yamee mo!»

²² Baabiiko e inniiko toontorike nun nun gam 6ee kula hooree6e Yahuduube. Gam 6e desu nun: Neddo fu jabi Yeesu laati nun Cubaado, 6e diiwa dum, 6e burtina waajorde. ²³ Gam majjum saareeji makko wi'i: «O mawnii, yamee mo!»

²⁴ Farisaabe nodditii bumtinaado on, 6e bi'i mo: «Teddin Alla, emen anni, menen kan, gorko on hakkeejo nun.» ²⁵ O wi'i 6e: «To o hakkeejo nun,

min kan, mi annaa. Goota tan annumi: Mi bumunoofo, jooni mii yi'a.» ²⁶ Be yami mo: «Ume o wadi e maa? Noy o wuntiniri maa?» ²⁷ O toontii 6e, o wi'i: «Mi batiino on dum, amma on kettinaaki. Gam ume go oon jidi nanitaago ka kade? Naa onon bo, on jidu nun laataago aahii6e makko?»

²⁸ Be jenni mo, 6e bi'i: «An woni aahiijo makko! Menen, men aahii6e Muusa nun. ²⁹ Menen, emen anni Alla baddii e Muusa, amma kanko, men annaa to o yiwi.»

³⁰ Gorko on toontii 6e, wi'i: «E dum haaynii no on annaa to o yiwi, ko o wuntinimmi! ³¹ Een anni Alla hettinantaako wadoo6e hakke, amma oo hettinanoo teddindo mo, gadoowo sago makko. ³² Dadey nanaaka bumtindo dimdaado e bumdan. ³³ To hinaa to Alla gorko on yiwi, o waawataano ko wadi goddum.»

³⁴ Be toontii mo: «An, bumbum, der hakkeoji dimadaa, an janninta men!» Be nyeebi mo yaasi.

Bundan der berne

³⁵ Yeesu nani 6e nyeebii bumtinaado on, yi'itii mo, yami mo: «An kan, aa goondini Bii neddo na?» ³⁶ O toontii: «Moodibbo, moy woni kanko faa mi goondina mo?» ³⁷ Yeesu wi'i mo: «A yi'ii mo, baddoowo e maa woni kanko.» ³⁸ O toontii: «Moodibbo, mii goondini.» O sujidani Yeesu.

³⁹ Den Yeesu wi'i mo: «Mi waru nun der duuniyaaru mi wada kiita, gam wumu6e yi'a, yi'oo6e wuma.» ⁴⁰ Farisaa6e tawanoo6e don, nani ka, yami mo, wi'i: «Menen bo, men wumu6e na?» ⁴¹ Yeesu toontii 6e: «To oon bumuno, on goodataano boofi. No bi'oton jooni oon ji'a, gam majjum boofi moodon tabitii.»

10

Ballool duroowo e baali

¹ Yeesu wi'i: «Mii bata on e goonja, neddo fu naatoowo der hoggo baali go naatiray dammugal, go yartorii to feere, kanko woni gujjo, kanko woni pasotoodo. ² Amma duroowo baali, dammugal nun naatirta. ³ Cakkiido dammugal maɓɓitanan mo, baali ɗin bo nanan daane makko. O noddiran ɗi, ɗaye fu e inne mum, o yaara ɗi yaasi. ⁴ To o wurtinii ɗi ɗi fu, o ardoo ɗi, ɗi tokka mo gam ɗii anni daane makko. ⁵ Abada ɗi tokkataa kodo, amma ɗi doggan mo nun faa woddi gam ɗi annaa daane hoɓɓe.»

⁶ Yeesu wadani ɓe ballool ɗol, amma ɓe paamay ko ɗol fillitii.

Yeesu laatii duroowo geeto

⁷ Yeesu wi'i ɓe kade: «Mii bata on e goonja, min woni dammugal baali. ⁸ Artube am warugo fu, laati nun wuyɓe e pasotooɓe, amma baali ɗii nananay ɓe. ⁹ Min woni dammugal. Neddo fu naatirɗo e am, hisan, heɓan durdugol, ooran, jaan-nyan. ¹⁰ Gujjo warataa maa gam wujja, o wara, o biisa, amma min, mi waru nun gam himɓe heɓa yonki, heɓa ki kii heewi.

¹¹ Min woni duroowo geeto. Duroowo geeto woni kokkitiroowo yonki mum gam baali mum. ¹² Amma biiro, mo laataaki duroowo geeto, mo jeyaa baali, to yi'ii buuru, sey dogga, acca baali. Buuru nanja baali ɗin, sankita koriidi. ¹³ Biiro on doggan gam faalaaka e majji. ¹⁴ Min woni duroowo geeto. Mii anni baali am, baali am bo e annimmi. ¹⁵ Hande no Baaba annirimmi, non

annirmi Baaba. Mii hokka yonki am gam baali am. ¹⁶ Mii woodi kade baali goddi di galaa der hoggo no. Dii don bo haani mi dura dum. Di nanan daane am, di laatoo darne woore, di gooda duroowo gooto.

¹⁷ Baaba e yidimmi gam mii hokkitira yonki am gam mi hebitoo ki kade. ¹⁸ Goddo ittantaa am ki, min hokkata ki e hoore am. Mii woodi baawde hokkitirgo ki, mii woodi bo baawde hebitaago ki. Ooda kaa don kebumi e Baaba am.»

¹⁹ Batuuji di seenni kade Yahuduu6e. ²⁰ Duu66e ma66e e wi'a: «Oo ginnaajiijo nun, o haana nun. Gam ume go oon kettinanoo mo?» ²¹ Amma wobbe wi'i: «Batu kaa, haala ginnaajiijo bane. Ginnool waawan ko wuntini bundo na?»

Yahuduu6e salike Yeesu

²² Juulde senuki suudu Alla e wadenoo Urusali-ima. Dum fottii e dabbune. ²³ Ley suudu Alla don, Yeesu e yaha e warta ley danki Suleymaanu. ²⁴ Yahuduu6e filtitii mo, wi'i mo: «Faa dey accataa men der seko? To an woni Cubaado laabinan men.»

²⁵ Yeesu toontii 6e: «Mi batii on, on goondinay. Golleeji di gadirmi inne Baaba am, e seedanoo am. ²⁶ Amma on goondinay gam on laataaki baali am. ²⁷ Baali am e nana daane am. Mii anni di, dii tokkimmi. ²⁸ Mii hokka di yonki tabitiiki, di baatataa abada. Goddo teetataa di e junjo am. ²⁹ Baaba am kokkudo am di, 6uri huune fu. Goddo waawataa ko teeti di e junjo Baaba. ³⁰ Min e Baaba fu, men gooto.»

³¹ Den Yahuduu6e etti kade kaaye gam 6e padfa mo. ³² Yeesu wi'i 6e: «Mi wadii yeeso moodon

golleji booddi duuddi e baawde Baaba. Der golleji din, diye e majji jidandon warirgo am kaaye?» ³³ Yahuduuɓe toontii mo: «Gam golle boodde bane men jidi warirgo maa kaaye, ko men jidi warirgo maa nun, gam a yennii Alla. An a tagaado nun, a wadii hoore maa Alla.»

³⁴ Yeesu toontii ɓe: «Dum winnaaka der tawreeta moodon: “Alla wi’ii on, on allaaɓe na?”»

³⁵ To tawreeta noddii allaaɓe, ɓe o baddi, een anni ko dewtere bati ikkintaake. ³⁶ Onon mo Alla seni, ko lili mo e duuniyaaru, oo don nun bi’oton: “A yennii Alla!” Gam o wi’ii oo laatii Bidɗo Alla. ³⁷ To mi waday golle Baaba am, to on goondinee am.

³⁸ Amma to mii wada de, baa to on goondintaa am, min e hoore am, goondinee golle am, gam annon, paamon Baaba na'on e am, min bo mi na'on e Baaba.»

³⁹ Be daarti nannugo mo kade. O sottii ɓe.

⁴⁰ Yeesu wittii fonɗo maayo Urdun, nokkuure to Yuhaana wadannoo batisi arande, o joodii ton.

⁴¹ Himɓe duuɓɓe wari e makko, wi'i: «Yuhaana waday alaama kaayniika baa goota. Amma, ko o bati e gorko on fu laati nun goonja.» ⁴² Ton duuɓɓe goondini Yeesu.

11

Maayde Lasar

(Luka 10.38, 40, 7.11-16; Marku 5.35-43)

¹ Gorko gom, bi'eteedo Lasar e tawano Bay-taniya, o nyawi. Oo woodi sakikiraaɓe dido, Mariyama e Marta. ² Mariyama on nun woni moomunoodo wardi e Joomiraawo, go o moytiri gaasa makko koyde Yeesu. Sakiike makko, Lasar

nyawunoo. ³ Sakikiraabe makko lili e Yeesu wi'a mo: «Moodibbo, beldiijo maa yandaa.»

⁴ No Yeesu nanunoo ka, wi'i: «Nyaw dum don nyaw maayde bane. Dum waru nun gam teddujal Alla, gam Biddo Alla teddiniree e majjum.»

⁵ Yeesu e yidi Marta, e miiraawo mum, e Lasar.

⁶ Baa no o nani Lasar yandaa, haday mo joodaago balde didi to o wonunoo. ⁷ Baawo majjum o wi'i aahiibe makko: «En bittee leydi Yahudiya!»

⁸ Aahiibe wi'i: «Moodibbo, baa booyay Yahuduube e daartano warirgo maa kaaye, go ton nun bit-tataa?» ⁹ Yeesu toontii: «Hinaa wakkatiiji sappo e didi woni der nyaalooma? Jahoowo nyaalooma fergataako gam oo yi'a jayjol duuniyaaru nu.

¹⁰ Amma jahoowo jemma fergoto gam jayjol walaa e makko.»

¹¹ Baawo o bati haalaaji dii, o wi'i: «Gido meeden Lasar daanike, mi yahan, mi finnina mo.» ¹² Aahiibe wi'i: «Moodibbo, to o daani nun, o yoofoto.» ¹³ Maayde Lasar nun o batannoo.

Kambe be miili haala doynol nun o batani. ¹⁴ Yeesu laabinani be: «Lasar maayii! ¹⁵ Berne am welii gam moodon ko mi tawaaka ton. Dum laatanto on daliila goondinon. To non en jahu, to makko.»

¹⁶ Den Toma bi'eteedo Ciwto wi'i aahiibe horiibe: «En jahu enen bo gam maayden e makko.»

Yeesu nun woni ummital e gurnam

¹⁷ No Yeesu yottinoo, tawi wadii balde naay Lasar e tawaa der saabeere. ¹⁸ Hakkune Baytaniya e Urusaliima buraa kilooji tati,

¹⁹ Yahuduube duu6be wari to Marta e Mariyama gam eytugo be e maayde sakiike ma6be.

²⁰ No Marta nani Yeesu warii, yahi ta66itoyii mo, tawi Mariyama e joodii der suudu. ²¹ Marta wi'i Yeesu: «Moodibbo, to aa wonunoo do, sakiike am maayataano. ²² Amma baa jooni mii anni huune fu ko yamudaa Alla, o wadante.» ²³ Yeesu wi'i mo: «Sakiike maa fintan.» ²⁴ Marta wi'i: «Mii anni o fintan nyalaane ummital.»

²⁵ Yeesu wi'i mo: «Min woni pintinoowo, min woni kokkoowo yonki. Neddo fu goondindo am, baa to maayii, o wuuran. ²⁶ Buurdo fu, goondindo am, maayataa abada. Aa goondini dum na?» ²⁷ O toontii: «Ee, moodibbo! Mii goondini an woni Cubaado, Biddo Alla, garoowo e duuniyaaru.»

Yeesu wullii

²⁸ E dow dum Marta yahi noddoygo miiraawo mum Mariyama, o sownii dum: «Moodibbo warii, oo noddee.»

²⁹ No Mariyama nanuno kaa don, ummii don maa don, yahi to makko. ³⁰ Yeesu naatayno siire nen taw. Oo tawaa to Marta fottunoo e makko. ³¹ Yahuduu6e e wondunoo e Mariyama der suudu. Bee eyta mo. Be ji'i o fadditii, o wurtii. Be tokki mo, 6e miili o yahan nun e saabeere o wulla.

³² No Mariyama yotti to Yeesu, no o yi'i mo, o diccii yeeso makko, o wi'i: «Moodibbo, to aa wonunoo do, sakiike am maayataano.»

³³ No Yeesu yi'i Mariyama e Yahuduu6e wondunoo6e e mum e wulla, hakkiilo makko ummii, o wemmaa. ³⁴ O yami: «Toy gattudon mo?» 6e toontii: «Moodibbo, war, daaru!» ³⁵ Yeesu wullii. ³⁶ Yahuduu6e wi'i: «Daaree no o yidiri mo.» ³⁷ Wo66e e ma66e wi'i: «Bumtindo bundo waawataano ko hadi gorke on maayugo na?»

Lasar fintinaama

³⁸ Hakillo Yeesu ummii kade, o yahi to saabeere woni. Saabeere nen laati nun gayka maa66iraaka hayre. ³⁹ Yeesu wi'i: «Ikkinee hayre nen!» Marta, sakiike maaydo, wi'i mo: «Moodibbo, o luubii ko, gam hanne wadi balde naay oo woni der saabeere.» ⁴⁰ Yeesu wi'i mo: «Mi wi'ay maa baa, to a goondinii, a yi'an baawde Alla?»

⁴¹ Be ikkini hayre nen. Yeesu tiggatii, wi'i: «Baaba, mii yettee gam aa nananammi. ⁴² Min kan, mii anni baadey fu aa nananammi. Amma mi baddu maa nun gam himbe dariibe bee do, gam be goondina an nun lilimmi.» ⁴³ Baawo haalaaji dii, o bati e semme: «Lasar wurta!» ⁴⁴ Maayunoodo on wurtii, juude mum e koyde mum e filaa leppi, yeeso mum e soomii. Yeesu wi'i be: «Piiltee mo, accon mo o yaha.»

⁴⁵ Duuggal e Yahuduu6e warunoo6e to Mariyama, yi'u6e ko Yeesu wadi, goondini mo. ⁴⁶ Amma wobbe mabbe yahi to Farisaa6e, bati be ko Yeesu wadi. ⁴⁷ Farisaa6e ben e hooree6e Limaamiibe wadi dawriine, wi'i: «Gorko oo e wada kaayeeffiji duuddi. Noy gadeten?» ⁴⁸ To en accirii mo nunnun, be fu, be goondinan mo. Romankee6e waran, halka en enen e nokkuure meeden ceniine e leydi meeden.»

⁴⁹ Gooto mabbe, bi'eteedo Kayafas, laatinoodo hooreejo Limaamiibe duubol mum, wi'i be: «Onon, on annaa goddum. ⁵⁰ On annaa gomma neddo gooto maayana leydi men e 6uri leydi nin fu halka.» ⁵¹ Nani e hoore makko bane o bati haalaaji dii, amma gam o laatinoo hooreejo Limaamiibe duubol mum, o waday maa annabaaku e haani

Yeesu maayana leydi nin. ⁵² Leydi nin tan bane haani o maayana, amma gam o hawrita biɓɓe Alla sankitiibe fu laato jama'aare woore.

⁵³ Diga nyaanne den, hooreeɓe Yahuduuɓe dawri warugo mo. ⁵⁴ Jon kan Yeesu acci yahugo e warta hakkune Yahuduuɓe. O yawti diga don, o yahi siire wi'eteene Efrayim gonune ley haro. O joododii ton e aahiibe makko.

⁵⁵ Juulde Yahuduuɓe bi'eteede Paska ɓadike. Duuggal e himbe leydi nii yahi Urusaliima gam laabina ko'e mum diga juulde den yottaaki. ⁵⁶ Bee gonii e fageere suudu Alla, ɓee daarta Yeesu, ɓee yamontira: «O warataa e juulde den? Naa no mi-ludon?»

⁵⁷ Tawi hooreeɓe Limaamiiɓe e Farisaaɓe batiino annudo to o woni fu, bata, heɓa o nanɗee.

12

Mariyama waanjii wardi e koyde Yeesu

¹ Balde jeego'o horii go juulde Paska yottoo, Yeesu yahi Baytaniya to Lasar mo o fintinnoo. ² Be jonɗani mo hiraane. Marta e yeda ɓe, Lasar e wondunoo e nyaamdoobe e Yeesu. ³ Mariyama etti feccere liitiri nardi, caadiidum, waanji e koyde Yeesu, moytiri de gaasa mum. Suudu ɗol fu luutti. ⁴ Yahuuda Iskariyot, gooto der aahiibe makko, ga-roowo jammoo mo, yami: ⁵ «Gam ume wardi dum sippaaka hande jaka ceede joddi gollido duuɓol, ceede mum hokkee talakaaɓe?»

⁶ Ko acci o wi'i nun, hinaa gam yurmeene talakaaɓe, amma oo gujjo nun. Kanko woni jogiido ceede, oo wujja de. ⁷ Yeesu wi'i: «Accu debbo on seese. O wafu dum nun gam nyalaane uweteemi.

⁸ Talakaaɓe e tawdaa e moodon nyalaane fu. Min kan, mi tawdataake e moodon nyalaane fu.»

Hooreeɓe Limaamiibe dawrii warugo Lasar

⁹ Jama'aare Yahuduube duunne nanani Yeesu Baytaniya. Gam Yeesu tan bane ɓe gari, amma gam ɓe ji'a Lasar pintinaado bo. ¹⁰ Hooreeɓe Limaamiibe dawri warugo Lasar bo. ¹¹ Gam Lasar nun, Yahuduube duuɓɓe wurti e maɓɓe, goondini Yeesu.

Yeesu naati Urusaliima e tedduɗal

(Matiye 21.1-11; Marku 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Fini mum jama'aare duunne, warune juulɗe, nani Yeesu e wara Urusaliima. ¹³ ɓe calti bali, ɓe taɓɓitoyii mo. ɓee kulgina, ɓee bi'a: «Hosana! Alla barkidin gardudo e inne Joomiraawo, Laamiido Isira'iila!» ¹⁴ Yeesu hebi binɗel babba, joodii dow maggel hande no winniraa e Dewte:

¹⁵ «Siire Siyoona, taa hulu!

Daaru, Laamiido maa e wara,
e waddii binɗel babba.»

¹⁶ Arande aahiibe makko faamayno dum. Baawo ko Yeesu teddinaa, ɓe ciwtorii dum winnaanoma. Kanjum bo wadi e makko.

¹⁷ Jama'aare tawdanoone e makko no o noddunoo Lasar wurtoo e saabeere, o fintini dum, seedanike mo. ¹⁸ Himɓe nani o wadiino alaama kaayniika. Kanjum acci ɓe taɓɓitoyii mo. ¹⁹ Farisaaɓe baddontiri, wi'i: «On ji'ii, walaa fu ko baawandon mo, duuniyaaru fu nani e tokkii ɓaawo makko.»

Yunaninkeeɓe e daarta Yeesu

²⁰ Der himbe warbe Urusaliima juulde gam sujidana Alla, Yunaninkeebe e woni der maabe. ²¹ Be battii Filippu mo Baytisayda, mo leydi Galili. Be bi'i dum: «Moodibbo, emen jidi yi'ugo Yeesu.»

²² Filippu batoy Andere. Be batoy Yeesu. ²³ Yeesu toontii be: «Wakkati teddinol Bii neddo warii. ²⁴ Mii bata on e goonja: binnel gawri aawaanel, to nel nyolay, nel wonan nun binnel gootel. Amma to nel nyoli, nel rimaan faa duufa. ²⁵ Neddo fu jidudo yonki mum, dullan yonki tabitiiki, banyudo ki e duuniyaaru nu, heban yonki tabitiiki. ²⁶ To goddo e yidi jagganaago am, sey tokkammi. To gonmi fu, don jagganiido am bo wonata. Baaba teddinan neddo jaggantoodo am.»

Yeesu batanii maayde mum

²⁷ «Jooni kan, mi wemmaama. Kaye bi'anmi? Mi waawataa ko wi'i: "Baaba hisinam e wakkati oo", amma gam wakkati on nun garumi. ²⁸ Baaba, teddin inne maa.» Den daane nanaa e yiwoy dow kammu, wi'i: «Mi teddinii ne, mi teddinan ne kade.» ²⁹ Himbe dariibe ton, nani daane nen, wi'i: «Dum laati nun riggaano duule.» Wobbe wi'i: «Malaykaajo nun baddi e makko!»

³⁰ Yeesu wi'i be: «Gam am bane daane nee nanaa, ne nana nun gam moodon. ³¹ Jooni woni kiita duuniyaaru. Jooni laamiido duuniyaaru nuu, tippetee yaasi. ³² Min, to mi bantaama dow fu, mi foodan himbe fu e am.» ³³ Batuuji o batata dui, hollan nun maayde ne o maayata. ³⁴ Himbe ben toontii mo: «tawreeta batii: "Cubaado maayataa abada. Noy baawirtaa ko wi'i Bii neddo ettete?" Moy woni Bii neddo on?» ³⁵ Yeesu toontii be: «Jaaynol na'on caka mon, amma dum booyataa. Jahee diga oon goodi

jayɲol, gam to niwre juhu on. Gam jahoowo der niwre annaa to yahata. ³⁶ Goondinee jayɲol diga oon goodi ɲol gam laatodon 6ib6e jayɲol.» Baawo Yeesu bati kaa don, yawti suudooyii 6e to woddi.»

Yahuduube goondinay Yeesu

³⁷ Baa no o wadi kaayefiiji duuddi yeeso ma66e, 6e goondinay mo, ³⁸ nunnun haala annabi Esaaya goondiri:

«Joomiraawo, moy goondini lilal meeden?

Moy Joomiraawo holli baawde mum?»

³⁹ Esaaya wi'ii kade bo gam ume him6e 6en waawataa ko goondini:

⁴⁰ «Alla wuminii 6e, yoorinii 6erne ma66e, gam to gite ma66e yi'u, to 6erde ma66e faamu, to 6e tuubu, to mi nyawtu 6e bo.»

⁴¹ Esaaya wi'u dum nun gam o yi'ii tedduɲal Yeesu, go o bati haala makko.

⁴² Amma baa hooree6e Yahuduube duu66e goondinii Yeesu. Amma gam Farisaa6e, 6e kulii wurtingo dum, gam to 6e burtinee e waajorde.

⁴³ Gam 6ee jidi manooore him6e 6uri manooore Alla.

Haala Yeesu nun hiitoto

⁴⁴ Yeesu towni daane, wi'i: «Goondindo am fu, min bane o goondini, amma lildo am nun o goondini. ⁴⁵ Ji'udo am bo yi'ii liloydo am. ⁴⁶ Mi warii e duuniyaaru, mii jayɲol, gam goondindo

am fu to joodoo der niwre. ⁴⁷ Nanudo haalaaji am go tokkay, min bane hiitotoo dum. Gam mi waray hiitaago duuniyaaru, gam mi hisina nu nun garumi. ⁴⁸ Caliido am, to jabay haalaaji am, e woodi ko hiitotoo dum. Ko jannimmi, kan hiitotoo

dum nyalaane darɲal. ⁴⁹ Gam mi batanay hoore

am, amma Baaba lildo am hokkimmi ko bi'anmi e ko janɗinammi. ⁵⁰ Mii anni ooda makko hokkata yonki tabitiiki. Ko batanmi, mi batan dɗum nun no Baaba batirimmi.»

13

Yeesu e loota koyde aahiibe mum

¹ Nyaanne finata juulde Paska, Yeesu e anni wakkati o accata duuniyaaru o hoota to Baaba yottike. O yidii himbe makko e duuniyaaru, oo yidi be faa keerol yidde.

² Wakkati hiraane, Seydan watti e berne Yahu-uda Iskariyot bii Simon o jammoo Yeesu. ³ Yeesu e anni e hoore mum, to Alla nun yiwi, to Alla nun hootata. Baaba wattii huune fu der junɗo makko. ⁴ O ummii o acci hiraane nen, o boorti toggoore makko, o etti lefol, o taadi. ⁵ O wayli diyam e lootorgal, o yanti lootugo koyde aahiibe makko, oo moytira de lefol ɗol taadinoo. ⁶ No o yotti to Simon Piyer, Piyer wi'i mo: «Moodibbo, an lootata koyde am?» ⁷ Yeesu toontii mo: «A faamay jooni ko gadanmi, amma baawo nii a faamaan.» ⁸ Piyer wi'i mo: «A lootataa koyde am abada!» Yeesu toontii mo: «To mi lootay maa, a walaa gedu e am.» ⁹ Simon Piyer wi'i mo: «Moodibbo! To nunnun, taa haadu e koyde tan, lootu juude e hoore am bo.» ¹⁰ Yeesu wi'i mo: «Lootiido walaa haaju looteego, sey loota koyde, gam o fu oo laabi. Onon on laabuɓe, amma on fu bane.» ¹¹ Oo anni jammotoodo mo. Kan wadi o wi'i: «On fu bane woni laabuɓe.»

¹² No Yeesu lootunoo koyde maɓɓe, ettitii toggoore muudum, jooditii, yami: «On paamii ko

gadanmi on? ¹³ Oon noddammi moodibbo e maalan. On peway, kan nun laatiimi, ¹⁴ jon kan mi maalan nun, mi moodibbo bo, to mi lootii koyde moodon, onon bo oon kaani lootoontiron koyde. ¹⁵ Ko kollumi on laati nun tintinol. Onon bo gadee ko gadumi. ¹⁶ Mii bata on e goonja, maccudo burataa joomum, lilaado burataa lildo dum. ¹⁷ To oon anni dum, to on gollirii, barke laatanto on.

¹⁸ On fu bane batanmi. Mii anni 6e cubumi, amma haani ko winnaa e dewte goonda: “Nyaamdoowo e am ummanike am.” ¹⁹ Diga jooni mii bata on dum hakko dum yottoto, gam to dum yottike on goondina min woni “mo gonmi!” ²⁰ Mii bata on e goonja: Neddo fu jabbiido lilaado am, min nun o jabbi. Neddo fu jabbiido am, jabbike lildo am.»

Yeesu hollii Yahuuda nun jammotoo dum

(Matiye 26.20-25; Marku 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Baawo no o bati nunnun, o jibii sanne, o wi'i: «Mii bata on e goonja: Gooto moodon jammoto am.»

²² Aahiibe 6en e daarontira. Bee yamontira moy o batanta. ²³ Gooto e aahiibe makko, mo Yeesu 6uri yidugo, e joodii takkol makko. ²⁴ Simon Piyer 6aayi mo o yama Yeesu moy o wondanaa. ²⁵ Aahiijo on wuurorii far to gabaare Yeesu, wi'i: «Joomam moy nun?» ²⁶ Yeesu toontii mo: «Mi suyyan lonjere, mo kokkan mi ne, kanko nun.» Yeesu etti lonjere, suyyi ne, hokki Yahuuda, 6ii Simon Iskariyot. ²⁷ Baawo o jabi lonjere nen, Seydan naati e makko. Yeesu wi'i mo: «Wadu ko gadataa, law!»

²⁸ (Baa gooto e joodiibe don faamay ko o batani kaa don. ²⁹ Gam Yahuuda nun jogotono cede

maḅḅe, woḅḅe e miiḅḅi Yeesu wi'u nun o soodaa goddum gam juulde, maa o heḅa ko o hokki ta-lakaabe.) ³⁰ Yahuuda no jaḅi lonḅere nen fu, don maa don o wurti. Tawii jemma wadi.

Ooda kesa

³¹ No Yahuuda wurtinoo, Yeesu wi'i: «Bii neddo teddinaama, Alla bo teddinaama sabbu makko. ³² [To Alla teddinaama sabbu makko,] Alla e hoore mum bo teddinan mo, baa ḅooyataa. ³³ Sukaabe am, mii wondi e moodon sedda taw. On daartan am. Mi wi'an on jooni ko bi'unoo mi Yahuduube woḅḅe: “On baawataa ko yahi to jahammi.” ³⁴ Mii hokka on ooda kesa: Jidontiree! Hande no jidirmi on, onon bo jidontiree! ³⁵ To yidde e woni hakkune moodon, hande nun, himḅe fu annirta on aahiibe am.»

Yeesu batii Piyer wi'aan annaa dum

³⁶ Simon Piyer wi'i mo: «Joomam, toy jahataa?» Yeesu toontii mo: «To jahanmi, a waawataa ko tokki am jooni. Amma ḅaawo do a tokkan am!» ³⁷ Piyer wi'i mo: «Joomam, gam ume mi waawataa ko tokki maa jooni? Mi hokkitiran yonki am gam maa.» ³⁸ Yeesu toontii: «Goonḅa a hokkitiran yonki maa gam am? E goonḅa batan maa mi: Hakko jakaraari joggata, a wi'an de tati a annaa am.»

14

Yeesu woni laawol jaarowol to Baaba

¹ Yeesu wi'i aahiibe mum: «Pukkinee ḅerde moodon, goondinee Alla, goondinon am min bo. ² Cuudi duuddi na'on der wuro Baaba am. To dum laataakino goonḅa, mi batataano on mi yahan, mi moyyinanaa on joonne. ³ To mi moyyinanii on to

gonoyton, mi wittaaan mi hocca on to am gam gonon to gonmi. ⁴ Oon anni laawol jahoowol to jahanmi.»

⁵ Toma wi'i mo: «Moodibbo, men annaa to jahataa, noy men annirta laawol mum?» ⁶ Yeesu toontii mo: «Min woni laawol, min woni goonja, min woni yonki. Goddo yahataa to Baaba to yiwiray to am. ⁷ To oon annunoo am, on annanno Baaba am bo. Diga jooni oon anni mo, on ji'ii mo.»

⁸ Filippu wi'i mo: «Moodibbo, hollu men Baaba, dum don heyan men.» ⁹ Yeesu wi'i mo: «No booydirmi e moodon nii fu, Filippu a annaa am? A annaa ji'udo am fu, yi'ii Baaba? Noy bi'irtaa: "Hollu men Baaba"? ¹⁰ A goondinay mii hawti e Baaba, Baaba bo e hawti e am na? Batuuji di batumi on dii fu, di yiway e hoore am. Baaba mo kawtumi e mum wadata golle mum. ¹¹ Goondinee ko batumi on: "Mii hawti e Baaba, Baaba bo e hawti e am." Baa to on goondinay am, goondinee gam golle am. ¹² Mii bata on e goonja, neddo fu goondindo am, wadan kanun bo golle gadanmi. O wadan du ko buri de, gam mii dilla to Baaba. ¹³ Mi wadanan on huune fu ko yamirton e inne am. Mi wadan dum gam Baaba teddinee diga e Biddo. ¹⁴ Ko eelirdon e inne am, mi wadan dum.»

Yeesu wi'i lildaan Ruuhu Ceniido

¹⁵ «To oon jidfi am, on tokkan ooda am. ¹⁶ Mi eelan Baaba hokka on balloowo goddo. O wondan e moodon faa abada. ¹⁷ Oo don woni Ruuhu goonja. Duuniyaaru nuu waawataa ko jabi mo, gam nu yi'ataa mo, nu annaa mo. Amma onon, oon anni

mo gam oo wondi e moodon, oo tawaa bo der moodon.

¹⁸ Mi accataa on hande gondaabe, mi wittaaan to moodon. ¹⁹ To booyii sedda, duuniyaaru nuu yi'ataa am kade. Amma onon, on ji'an am, gam mi buurdo, onon bo on buuran. ²⁰ Nyaanne muudum on paamaan mii hawti e Baaba, oon kawti e am, mii woni e moodon.

²¹ Jogiido oodaaji am ko tokki di, kanko nun woni jiddo am. Jidudo am, Baaba am yidan dum. Min bo, mi yidan mo, mi wirnitanto dum min e hoore am.»

²² Yahuuda, banda Yahuuda Iskariyot, wi'i Yeesu: «Joomam, noy dum laatortoo birnitanodaa men, tawee a wirtanaaki duuniyaaru?» ²³ Yeesu toontii mo: «To goddo e yidi am, o golliran haala am, Baaba am yidan mo. Min e Baaba men garda to makko, men joododo e makko. ²⁴ Neddo fu mo yidaa am, gollirtaa haala am. Haala ka nanoton ka, ka am bane, haala Baaba lildo am nun.

²⁵ Mi batii on dum diga mii wondi e moodon. ²⁶ Ruuhu Ceniido, balloowo on, mo Baaba liloyta e inne am, kanko anninta on kujje fu. O suwtoran on ko batunoomi on fu.

²⁷ Mii accana on jam, mii hokka on jam am. No duuniyaaru hokkirta bane kokkiranmi on. To berde moodon biisoo, to on kulee. ²⁸ On nanii ko bi'umi on: “Mi yahan, mi wartan to mon.” To oon jidunoo am, berde mon welanno ko jahanmi to Baaba, gam kanko burimmi manju. ²⁹ Mii bata on jooni, diga dum waray taw, gam to dum warii, goondinon. ³⁰ Mi baddataa kade e moodon ko duudi, gam laamiido duuniyaaru nuu e wara.

Baa goddum o waawataa e am, ³¹ amma sey duuniyaaru anna mii yidi Baaba, nu annan mi wafan bo ko Baaba wannunoo am. Ummee, jawten diga do.»

15

Yeesu nun woni innabohi goonahi

¹ «Min woni innabohi goonahi, Baaba am woni jom gesa innabooje. ² Liccal takkiinjal e am fu, to rimataa, o saltoto dum, liccal dimoowal fu, o saabanoo dum gam njal beyda rimugo. ³ Onon, jooni on laaɓube gam waaju mo baajiimi on. ⁴ Tabbitee e am, min bo mi tabbitoo e moodon! No liccal caltaanjal waawataa ko rimi e hoore mum, haani e njal tiggii e innabohi, hande nun onon bo on baawataa ko rimi to on tiggaaki e am.

⁵ Min woni innabohi, onon woni licce. Tiggiido e am ko mii tiggii e mum, o rimaan faa duuda. Gam on baawataa ko wafi goddum to dum yiway e am. ⁶ To goddo tiggaaki e am, o woppete nun yaasi hande liccal caltaanjal, o yoora. Licce joorde den hawritinte, faddee der yiite, de jaba. ⁷ To on piɓontirii e am, waaju am bo e fiɓontirii e mon, ko yamoton fu, on keban. ⁸ To on dimii faa duudi, den kan on laatike aahiibe am. Nunnun tedduɗal Baaba am wurtortoo. ⁹ Hande no Baaba yidirimmi, nun jidirmi on. Tabbitee der yidde am. ¹⁰ To on tokkii ooda am, on tabbitinto der yidde am, hande no tokkirmi oodaaji Baaba am go mii tabbii der yidde makko.»

¹¹ «Mi batu on nun kaa don gam beldum ɓerne am wona der moodon. Den beldum ɓerne moodon bo hebba. ¹² Ooda am nani: jidontiree hande no

jidirmi on. ¹³ Yidde ɓuroore yidde nee ɗo manɗu walaa, kokkitiroore yonki mum gam weldiibe mum. ¹⁴ To on gadii ko resanmi on on laati nun weldiibe am. ¹⁵ Mi noddataa on kade maccuɓe gam maccudo annaa ko joomum gollata. Mi nod-dan on weldiibe gam ko nanumi diga Baaba am fu, mi anninii on ɗum. ¹⁶ Onon bane suɓimmi, min suɓi on go desumi on jahon, dimoon ɓiɓɓe, ɓiɓɓe moodon taboo, den Baaba hokkan on huune fu ko eelirton e inne am. ¹⁷ Ko resanmi on woni, jidontiree.»

Duuniyaaru wanyii Yeesu e himɓe mum

¹⁸ «To duuniyaaru nuu wanyii on, annee, min nu arti nu wanyi. ¹⁹ To oon laatinoo ɓe duuniyaaru, duuniyaaru yidanno ko mum. Amma onon ɓe duuniyaaru bane. Min seenni on e duuniyaaru, no cubumi on. Gam majjum nu wanyi on. ²⁰ Ciwtoree ko bi'unoo mi on: “Maccudo ɓurataa joomum.” To ɓe toorii am, ɓe tooran on onon bo. To ɓe gollirii haala am, ɓe golliran haala moodon. ²¹ Amma ɓe gadanan on ɗum ɗum fu gam am, gam ɓe annaa liludo am. ²² To mi warayno, to mi baddayno e maɓɓe, ɓe goodataano hakke, amma jooni, ɓe galaa accitaneego hakkeeji maɓɓe. ²³ Banyudo am fu, wanyii Baaba am bo. ²⁴ To mi wadayno gollleeji dii hakkune maɓɓe, di goddo meeday wadugo, ɓe goodataano hakke. Amma jooni ɓe ji'ii di, ɓe banyii am, e min, e Baaba. ²⁵ Dum wadu nun gam ɗum goondina ko winnaa der Dewtere tawreeta maɓɓe: “Be banyirii am baanji”.

²⁶ To balloowo mo lildan mi on warii, kanko woni Ruuhu goonja yiwoowo to Baaba, kanko

e hoore makko seedantoo am. ²⁷ Onon bo, on ceedanto am gam oon goondi e am diga fuddfoode.»

16

¹ «Mi batii on dum gam to on majjee. ² Be burtinan on diga baajorde. Wakkati waran, bardo on fu miijan Alla saafata. ³ Be gadan dum nun gam 6e annaa Baaba, 6e annaa am, min bo. ⁴ Mi batii on dum, gam to wakkati on waroy, ciwtoron, mi batiino on dum.

Gollal Ruuhu Ceniido

Mi batay on dum diga arande gam mii won-dunoo e moodon. ⁵ Jooni mi na'on hoota to lildo am, amma baa gooto moodon yamay am: "Toy jahataa?" ⁶ Berde moodon biisike gam mi batii on ka. ⁷ Mii bata on e goonja, yaadu am buran nafugo on. To mi yahay, balloowo on warataa to moodon. Amma, to mi yahii, mi lildan on mo. ⁸ To o warii, o anninan him6e duuniyaaru boofi mum dow hakke, dow fonnitaare, e dow kiita. ⁹ Dow hakke, 6ee boofa gam 6e goondinay am. ¹⁰ Dow fonnitaare, 6ee boofa gam mii hoota to Baaba am, on ji'ataa am kade. ¹¹ Dow kiita, 6ee boofa gam laamiido duuniyaaru hiitaama ko.

¹² Mii woodi kade kujje duudde de batanmi on, amma on baawataa ko faami de jooni. ¹³ To Ruuhu goonja warii, o anninan on goonja lalley, gam o batantaa hoore makko, amma o batan on ko o nani, o batan on bo ko warata. ¹⁴ O teddinan am gam o jaban ko woni e am, o yottina on dum. ¹⁵ Ko Baaba am jey fu, min jey, gam majjum bi'umi o yottinanan on ko o hebi e am.»

Biisere berne laatoyto seyo

¹⁶ «To 6ooyii sedda, on ji'ataa am, to 6ooyii sedda kade, ji'on am.» ¹⁷ Wo66e e aahiibe makko yamontiri, wi'i: «Ume woni maana haala makko ka o wi'i: "To 6ooyii sedda, on ji'ataa am e to 6ooyii sedda, ji'on am kade", gam mii yaha to Baaba?» ¹⁸ Be bi'i: «To 6ooyii sedda, ume dum hollata? Men paamay ko o wi'i.»

¹⁹ No Yeesu annunoo 6e jidi yamugo dum, wi'i 6e: «Oon yamontira maana haala am ka: "To 6ooyii sedda on ji'ataa am, to 6ooyii sedda kade, ji'on am." ²⁰ Mii bata on e goonja: on bullan bullitodon, amma duuniyaaru nuu welweltan. Berde mon biisoto, amma biisere berne mon waylitinto welwelo. ²¹ To debbo 6adike rimugo, o tooroto gam njatawre billan mo. Amma to o rimii, o yeggitan naawella, 6erne makko e weli gam o rimii neddo e duuniyaaru. ²² Onon bo hande nun berde mon e biisii jooni, amma en jiidaan kade. Berde mon welan, goddo waawataa ko ikkini beldum berde moodon.

²³ Nyalaane nee don, on yamataa am gokka dow goddum. Mii bata on e goonja, huune fu ko eeludon Baaba, e inne am o hokkan on dum. ²⁴ Faa jooni, walaa fu ko eeludon e inne am. Eelee, on keban gam beldum berne mon hebba.»

Yeesu woni jaaliido duuniyaaru

²⁵ «Ko batumi on jooni laati nun ballaaji. Wakkati waran de mi batirtaa on e ballaaji, amma mi batan on haala batanoowa Baaba faa laa6a. ²⁶ Nyalaane nee don on eelan Baaba e inne am. Mi wi'ay mi eelanan on Baaba, ²⁷ gam Baaba e hoore

muudum e yidi on. Oo yidi on gam oon jidimmi, on goondinii bo to Alla yiwmi. ²⁸ Mi yiwii to Baaba, mi warii e duuniyaaru, jooni mi accan duuniyaaru, mi hoota to Baaba.»

²⁹ Aahiibe makko wi'i mo: «Jooni kan, a batii faa laa6i, a accii haalango men e ballaaji. ³⁰ Jooni kan, emen anni aa anni huune fu, a walaa bo haaju goddo yamee gokka, gam majjum men goondini a yiwudo to Alla.»

³¹ Yeesu toontii 6e: «Jooni kan, on goondinii na? ³² Wakkati e wara, wakkati on yottike du, on fu on cankitinto, moy fu yaha feere mum, accon am mi tan. Amma min tan bane, gam Baaba e wondi e am. ³³ Mi batii on dum, gam kebon jam der kawtal moodon e am. Oon gonii e billaare der duuniyaaru. Amma tinnee, gam mi jaalike duuniyaaru.»

17

Yeesu e du'ano aahiibe muudum

¹ Baawo haalaaji din, Yeesu tiggatii dow, wi'i: «Baaba, wakkati warii, teddin Biya, gam Biya bo teddinee. ² A hokkii mo baawde dow him6e fu, gam o hokka 6e kalfindaa mo fu yonki tabitiiki.

³ Annugo an woni Alla gooto, goonaajo, e lilaado makko Yeesu Almasiihu, kan woni yonki tabitiiki.

⁴ Mi teddinii maa e duuniyaaru, mi hebbinii golle de kokkudaa am mi golla. ⁵ Jooni kan, Baaba, teddinam teddujal jal goodunoo mi to maa diga duuniyaaru tagaaka.

⁶ Mi anninii inne maa him6e duuniyaaru 6e kalfindaa am. An 6e gonannoo, a halfinii am 6e. Be jabi haala maa. ⁷ Jooni kan, 6ee annii ko kokkudaa

am fu, to maada dum yiwi. ⁸ Gam mi yottinii be haala ka kaalandaa am. Be jabii ka. Bee anni lalley to maada yiwmi, be goondinii an lilimmi.

⁹ Gam sabbu ma66e nun du'otoomi. Mi du'ataako gam duuniyaaru. Amma mii du'oo gam be kalfindaa am, gam an jey be. ¹⁰ Huune fu ko jeyumi, an jey, huune fu ko jeydaa, min jey. Mi teddinaama e ma66e. ¹¹ Mi wonataa der duuniyaaru kade, mii wara to maada. Amma kam6e be na'on der duuniyaaru. An Baaba Ceniido, reenir be inne maada ne kokkudaa am, gam be laato gootum hande no laatoriden gootum.

¹² No gondunoo mi e ma66e der duuniyaaru, mi reenirii be inne maa ne kokkudaa am. Mi hakkilanii be, baa gooto e ma66e majjay to hanaa bii halkere, gam ko batanaa e Dewte goondinee.

¹³ Jooni kan mii foonni to maa. Mi batii haalaaji dii diga mi na'on e duuniyaaru gam beldum berne am hebba be. ¹⁴ Mi janninii be haala maa, go duuniyaaru wanyi be, gam be duuniyaaru bane, hande no mi laatoraaki mo duuniyaaru. ¹⁵ Mi eelay burtinaa be e duuniyaaru, amma deenaa be e Kalludo. ¹⁶ Be duuniyaaru bane, hande no mi laatoraaki mo duuniyaaru. ¹⁷ Senu be e goonja maa. Haala maa woni goonja. ¹⁸ Hande no lildiraa am e duuniyaaru, nunnun, liliranmi be min bo e duuniyaaru. ¹⁹ Mii sena hoore am gam ma66e gam kam6e bo be laato senaabe der goonja.

²⁰ Hinaa gam ma66e tan du'otoomi. Amma mii du'oo bo gam goondinan6e am e haala ma66e.

²¹ Mii eela gam be laato gootum. Baaba, be kawta e meeden hande no kawtiraa e am, no min bo kawtirmi e maa. Be fu be laato gootum, heba

duuniyaaru hooloo an nun lilimmi. ²² Min, mi hokkii be teddujal ḡal kokkudaa am, gam be laatoo gootum, hande no laatoriden gootum. ²³ Mi na'on hawti e maḅḅe, a na'on hawti e am, nunnun be laatoroo gootum mam mam, heḅa duuniyaaru anna an lilimmi. Aa yidi be bo hande no jidirdaa am.

²⁴ Baaba, mii yidi be kalfindaa am ḅee, tawdee e am nokkuure to tawaami, gam be ji'a teddujal ḡal kokkudaa am, gam a yidii am diga duuniyaaru diidaaka. ²⁵ Baaba poonnitiido, duuniyaaru nuu annay maa, min kan mii annu maa, ḅee ḅo bo annii an nun lilimmi. ²⁶ Mi anninii be inne maa. Mi anninan be ne kade gam yidde ne jidudaa am tawee e maḅḅe, min bo mi hawta e maḅḅe.»

18

Nanḡoore Yeesu

¹ Baawo haalaaji ḅi, Yeesu yawtidi e aahiiḅe mum fonḡo maayel bi'eteenḡel Kedoron. Ledḅe e ḅuudunoo ton, o naatidi ton e aahiiḅe makko.

² Yahuuda jammotoḅo mo e anni nokkuure nen, gam Yeesu e aahiiḅe mum e hawritannoo ton de ḅuudḅum. ³ Yahuuda ardii ililingal soogeeji, e reenooḅe be Limaamiḅe e Farisaabe lili. Be jottii ḅon, ḅee jogii jolli, e fitillaaji e konirdum. ⁴ Tawii Yeesu e anni ko fonnoy heḅugo ḅum, taḅḅitii be, wi'i: «Moy daartoton?»

⁵ Be toontii mo: «Yeesu mo Nasaratu.» O wi'i be: «Mi nani!»

Yahuuda jammotoḅo mo e darodii e maḅḅe. ⁶ No Yeesu wi'unoo «Mi nani!» Be tartartiri ḅawḅawre be jani. ⁷ Yeesu yami be kade: «Moy daartoton?» Be toontii: «Yeesu mo Nasaratu!»

⁸ Yeesu toontii 6e: «Mi wi'ii on, min nun. To min nun daartoton, joofee aahii6e am 6en 6e dilla.»

⁹ O batu nun kaa don gam ka o batuno goonda: «Mi majjinay baa gooto e 6e kalfindaa am.» ¹⁰ Den Simon Piyer e woodunoo tabugaahi, saabii ki, feyyii maccudo hooreejo Limaamii6e, setti nowru mum nyaamooru. Maccudo on e wi'ee Malkus. ¹¹ Yeesu wi'i Piyer: «Wattita tabugaahi maa kii e kuunnal mum. Aa miiji mi yarirtaa jardugel bone nel Baaba hokkimmi na?»

Yeesu yaaraama yeeso Annas

¹² Ililingal soogeeji e mawdo ma66e, e maccu6e hooree6e Yahuduu6e nanji Yeesu, ha66i mo. ¹³ Be artii jaarugo mo to Annas. Annas esiraawo Kayafas nun. Der duubol nel don, kanko nun woni hooreejo Limaamii6e. ¹⁴ Kayafas batunoo hooree6e Yahuduu6e ko 6uri woodugo, kan woni neddo gooto maayana leydi fu.

Piyer yeddi, wi'i laataaki aahiijo Yeesu

(Matiye 26.69-70; Marku 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ Simon Piyer e aahiijo goddo tokki Yeesu. Aahiijo oo don e annirnoo e hooreejo yottinoobe sadaka, o naatidi e Yeesu fageere hooreejo Limaamii6e on. ¹⁶ Go Piyer e darii yaasi ley dammugal. Aahiijo annirdo e hooreejo Limaamii6e on, wurti baddi e debbo deenoowo dammugal, naanni Piyer. ¹⁷ Debbo deenoowo dammugal on wi'i mo: «An bo a laataaki gooto e aahii6e gorko oo na?» Piyer toontii mo: «Aawo, mi laataaki aahiijo makko.»

¹⁸ Maccuḅe e reenoḅe huḅḅiino yiite e aytinoo, gam jaanḅol na'on. Piyer bo e darodii e maḅḅe e aytinii.

Hooreejo Limaamiibe e yama Yeesu yande

(Matiye 26.59-66; Marku 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ Hooreejo Limaamiibe on yami Yeesu haala aahiibe mum, yami ko o janḅinta. ²⁰ Yeesu toontii mo: «Mi laaḅinanii duuniyaaru haala am. Nyalaane fu mi janḅinii der baajorde, der suudu Alla to Yahuduube hawritinta nyalaane fu. Walaa fu ko batumi e cuucukka. ²¹ Gam ume yamantaa am? Ko batumi, yamu hettinaniibe am. Bee anni no ko woodi batumi.»

²² Der haala ka, gooto e reenoḅe fiyi Yeesu meenyo, wi'i: «Nun nun toontortodaa hooreejo Limaamiibe na?» ²³ Yeesu toontii mo: «To ko boni nun batumi, haala kay nun boni e makka. To tawii ko woodi nun batumi, gam ume piyandaa am?»

²⁴ Annas lildi mo to Kayafas hooreejo Limaamiibe, oo haḅḅaa.

Piyer yedditake wi'i laataaki aahiijo Yeesu

(Matiye 26.71-75; Marku 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ Simon Piyer e aytininoo don. Be bi'i mo: «An bo, a laataaki gooto e aahiibe makko na?» Piyer yeddi, wi'i: «Mi laataaki!»

²⁶ Gooto e maccuḅe hooreejo Limaamiibe, gettol mo Piyer settunoo nowru muudum, wi'i mo: «Mi yi'idayno maa e makko der gesa to na?»

²⁷ Piyer yeddi kade, wakkati den nun, jakaraari joggi.

Yeesu yeeso Pilaatu

²⁸ Be burtini Yeesu diga to Kayafas, diga subaka kecco, 6e jaari mo laamorde Roma. Yaaru6e mo 6ee naatay 6aade, gam to 6e cobu, faa 6e keba nyaamugo nyaamdu juulde Paska. ²⁹ Pilaatu yahi tawoy 6e yaasi ton, wi'i: «Ume beeforidon gorko oo?» ³⁰ Be toonti mo: «To o wadataano ko boni, men gadataano mo to maa.» ³¹ Den Pilaatu wi'i 6e: «Ettee mo, kiitodon mo e ooda moodon.» Yahuduu6e wi'i mo: «Men goodaa laawol warugo goddo.»

³² Nunnun haala ka laatorii gam goondingo ka Yeesu batuno dow no o maayirta. ³³ Pilaatu naati der laamorde mum, noddi Yeesu, wi'i dum: «A laamiido Yahuduu6e nun na?» ³⁴ Yeesu toontii mo: «An wi'i dum e hoore maa, naa to wob6e nanudaa ka?» ³⁵ Pilaatu toontii mo: «Mi Yahuduujo, min? Himbe lenyol maa e hooree6e Limaamiibe waddu maa to am. Ko gadudaa?» ³⁶ Yeesu toontii: «Laamaare am, laamaare duuniyaaru bane. To ne laamaare duuniyaaru nun, maccu6e am ha6anno gam to mi naatu juude Yahuduu6e. Amma jooni Laamaare am ne do bane.» ³⁷ Den Pilaatu wi'i mo: «To nunnun a laamiido nun?» Yeesu wi'i mo: «Hande no bi'udaa, mi laamiido nun. Mi rimaama, mi warii bo e duuniyaaru gam mi seedanoo goonja. Jiddo goonja fu, nanan haala am.» ³⁸ Pilaatu yami mo: «Goonja, ume nun don?»

Yeesu hiitaamaa waree

(Matiye 27.15-31; Marku 15.15.6-20; Luka 23.13-25)

Baawo o bati ka, o wurti kade, o tawoy Yahuduu6e yaasi, o wi'i 6e: «Mi he6ay gacce baa

goote de nannjiranmi gorko oo. ³⁹ Oon boowi juulde Paska fu mi yoofana on neddo gooto. Oon jidi mi yoofitana on laamiido Yahuduuɓe na?» ⁴⁰ Be toonti dow dow: «Kanko bane, sey Barabbas.» Nani Barabbas laati nun pasotoodo.

19

¹ Den Pilaatu wi'i ɓe nanɗa Yeesu ɓe piya mo looci. ² Soogeeji ɗin sanyi gi'e, ɓe kuunini mo, go ɓe ɓornini mo toggowa bodeya. ³ Be battii mo, ɓee bi'a: «Fofo, laamiido Yahuduuɓe!» Bee piya mo meeye.

⁴ Pilaatu wurtii kade, wi'i Yahuduuɓe: «Mi wurtinanan on mo, heɓa annon mi heɓay fu gacce nannjiran moo mi.» ⁵ Yeesu wurti e huunii huuneere gi'e, e ɓornii toggowa bodeya. Pilaatu wi'i ɓe: «Nani neddo on.» ⁶ No hooreeɓe Limaamiibe e reenoobe yi'i mo, ɓe bati dow ɓe bi'i: «Tiggu mo! Tiggu mo!» Pilaatu wi'i ɓe: «Nanɗee mo onon bo, tiggon mo, gam min kan, mi heɓay gacce e makko.» ⁷ Yahuduuɓe toontii mo: «Emen goodi ooda, ooda kan nun hokki laawol o waree gam o wadii hoore makko o Bii Alla.»

⁸ No Pilaatu nanunoo haala kan, kulol makko ɓeydii. ⁹ O naati der laamorde, o wi'i Yeesu: «An, toy yiwuɗaa?» Amma Yeesu toontaaki baa goota. ¹⁰ Den Pilaatu wi'i mo: «A toontataako na? A annaa mii woodi baawde yoofugo maa, mii woodi bo baawde tiggugo maa na?» ¹¹ Yeesu toontii mo: «Walaa fu ko baawɗaa e am, to hinaa Alla hokku maa baawde mum. Gam majjum gattudo am e junɗo maa, e ɓuru maa hakke.»

¹² Diga wakkati on Pilaatu e daarta yoofitingo mo. Amma Yahuduuɓe e bata dow, e wi'a: «To ni

a yoofitii mo, a laataaki beldiijo laamiido Roma. Gam neddo gadudo hoore mum laamiido, laati nun ganyo laamiido Roma mawdo.»

¹³ No Pilaatu nani haalaaji dii, o wurtini Yeesu o joonni mo dow kittaal kiita, nokkuure bi'eteene to kaaye yowyowtiri e ne wi'ee e Iburaninkeere: «Gabbata.» ¹⁴ Nyalaane ciryaade Paska nun, caka nyaalooma. Pilaatu wi'i Yahuduube: «Nani laamiido moodon!» ¹⁵ Bee boola: «Waru mo! Waru mo! Tiggu mo!» Pilaatu toontii: «Mi tigga laamiido moodon na?» Hooreebe Limaamii6e wi'i: «Min galaa laamiido to hinaa laamiido Roma.» ¹⁶ Den o hokki 6e Yeesu, 6e tiggaa.

Yeesu tiggaama e palaanjal

Be kocci Yeesu. ¹⁷ O wurtii oo roonii palaanjal makko faa o yottii nokkuure noddeteene «Le'al hoore» e ne wi'e e Iburaninkeere: «Golgota.» ¹⁸ Don 6e tiggidi mo e wob6e dido: oo do nano, oo do nyaamo, Yeesu e tummii caka.

¹⁹ Pilaatu wadi alluwal winnaa hande ni: «YEESU MO NASARATU, LAAMIIDO YAHUDUUBE,» wi'i njal takkee e palaanjal njal. ²⁰ Duuggal e Yahuduube jannii binni nin gam to Yeesu tiggaa woddidaa e siire. Alluwal njal Winniraama e Iburaninkeere e Romankoore e Yunaninkeere. ²¹ Hooree6e Limaamii6e bati Pilaatu: «Taa winnu “Laamiido Yahuduube”, amma winnu: “Kanko wi'i o laamiido Yahuduube”.» ²² Pilaatu toontii: «Ko binnumi, winnike.»

²³ No soogeeji din tiggidinno Yeesu, 6e kocci gineeji makko 6e ceenni ukke naay. Moy fu etti to mum. Horii gulunfaare ne lefol gootol, cannyaane diga dow faa ley, ne walaa nyoogol. ²⁴ Soogeeji

din baddi: «To en cerkitee ne, en pidanee ne tete, daaren kebando ne,» gam ko bataa e dewte goonda: «Be ceennii gineeji am hakkune maβbe, βe pidani gulunfaare am tete.» Nun bo soogeeji din wadi.

²⁵ Inna Yeesu, e miiraawo mum, e Mariyama debbo Kolopas, e Mariyama mo Magadala e darii takkol leggal ηal Yeesu tiggaa e mum. ²⁶ Yeesu yi'i inna muudum e aahiijo mum mo buri yidugo e darodii, wi'i inna muudum: «Inna, βiya nani!» ²⁷ Baawo mum, o wi'i aahiijo on: «Inna maa nani.» Diga nyalaane nee don, aahiijo on hoori Mariyama wuro muudum.

Maayde Yeesu

²⁸ Baawo Yeesu anni walaa fu ko horii, gam ko winnaa e Dewte goonda, o wi'i: «Donka e woodimmi.» ²⁹ Yoogirgal kebbuηal innabojam lammudam e wonunoo don. Be cuuwi soosuui e innabojam dam, βe kaββi e loocol, βe βattini e hunnuko makko. ³⁰ No Yeesu biccininoo innabojam dam, o wi'i: «Dum fu dum hebbii!» O jimminii, o maayi.

Soogeeru yuwii wuttudu Yeesu

³¹ Nyalaane ciryaaki juulde nun. Hooreeβe Yahuduube yami Pilaatu gam koyde tiggaaβe heltee, βe biltee. Be jidaa βalli tiggaaβe tawee e ledde nyalaane siwteteene, gam nyalaane siwteteene nen laati nun nyalaane mawne. ³² Soogeeji din wari, helti koyde arandeejo e didaβo, tiggidaaβe e Yeesu βen. ³³ Amma no βe jottino to Yeesu, βe tawi o maayii. Gam majjum, βe keltay koyde makko. ³⁴ Amma gooto e soogeeji din yuwi wuttudu Yeesu

e labbo. Don yiyam e diyam facci. ³⁵ Ji'udo e seedoo, seedaaku makko bo goonja nun. Oo anni o batii goonja gam onon bo, goondinon. ³⁶ Dum fu dum wadii gam ko bataa e Dewte goonda: «Baa yiyal makko gootal heltataake.» ³⁷ Aayaare wonne der Dewtere bo wi'ii: «Be daaran mo 6e juwi.»

Yeesu uwaama

³⁸ Baawo mum, Yusufu mo Arimatiya, eeli Pilaatu hokka dum bannu Yeesu. Yusufu on e laatino aahiijo Yeesu e cuuccukka gam oo hullannoo Yahuduube. Pilaatu nootii, Yusufu wari etti bannu kol. ³⁹ Nikodemu, jahunoodo to Yeesu der jemmaare gom, kanun bo warii, waddi urdiji bi'eteedi, miir e alo'es jillontiraadi, ko wadata kilooji laso e sappo. ⁴⁰ Be etti bannu Yeesu kol, 6e piili nol leppi baanjaadi wardi hande no Yahuduube woowi wadugo to 6ee uwa maaydo. ⁴¹ To Yeesu tiggano, gesa e wonunoo don. Der gesa nan e woodunoo saabeere heyre ne baa goddo uwaakano e muudum. ⁴² Don 6e gatti Yeesu gam sabbu ciryaaki juulde Yahuduube, saabeere nen bo e badii don.

20

Saabeere baanji tawaa

¹ Nyaanne alal, Mariyama mo Magadala hujji, yahi e saabeere Yeesu. O tawi hayre ma66iranoone saabeere nen tallitaama. ² O doggi, o yahi to Simon Piyer e aahiijo mo Yeesu buruno yidugo. O wi'i 6e: «Moodibbo ikkinaama e saabeere, mi annaa to o wattaa.»

³ Piyer e aahiijo oo ton wurtii, 6e jahi e saabeere ton. ⁴ Be fu dido 6ee dogga. Aahiijo oo ton dadi

Piyer, arti mo yottaago saabeere. ⁵ O yuurnii, o yi'i leppi e joowi, amma o naatay. ⁶ Simon Piyer yottii, naati, tawi leppi e joowi. ⁷ Lefol piilanoonol e hoore makko ñol hawritayno e leppi ñii ton, ñol tawa nun e ñol resii feere maggol. ⁸ Den aahi-ijo artudo yottaago on, kanun bo naati, yi'i ñum, goonñini. ⁹ Be paamayno taw Dewte batiino Yeesu fintan. ¹⁰ Baawo mum aahiibe ñen hooti.

*Yeesu wirnitanike Mariyama mo Magadala
(Matiye 28.9-10; Marku 16.9-11)*

¹¹ Mariyama darii yaasi ley to saabeere, e wulla: O jimminii, oo yuurnoo der saabeere nen. ¹² O yi'i malaykaaße ñido ñorniiße gineeji daneeji e joodi to Yeesu fukkinanoo: Gooto e joodii to hoore wonnoo, gooto far to koyde. ¹³ Malaykaaße ñen yami mo: «Debbo, ume bullantaa?» O toontii ñe: «Moodibbo am ikkinaama, mi annaa to o wattaa.»

¹⁴ No o batunoo haala ka, o yeeyitii, o yi'i Yeesu e darii, amma o annitay ñum. ¹⁵ Yeesu wi'i mo: «Debbo, ume bullantaa? Moy daartataa?» Amma kanko, oo miiji jom gesa nun baddata e makko, o wi'i ñum: «To an etti mo, batan to gattudaa mo, faa mi ettitoo mo.» ¹⁶ Yeesu wi'i mo: «Mariyama.» Mariyama wonyitii, wi'i mo e Iburaninkeere: «Rabbuni,» waato moodibbo.

¹⁷ Yeesu wi'i mo: «Taa meemam, gam mi eencyay to Baaba am taw, amma yahu to banniraaße am, bi'aa ñe: “Mi wonu nun mii eenca to Baaba am, laatiido bo Baaba moodon, to Alla am, laatiido bo Alla moodon”.»

¹⁸ Mariyama mo Magadala batoy aahiibe: «Mi yi'ii Joomiraawo.» O holli ñe ko Yeesu bati mo.

Yeesu wirnitanike aahiibe muudum

¹⁹ Alal kiikiide, aahiibe Yeesu fu hawriti der suudu, kullii dammugal gam kulol hooreeβe Yahuduube, Yeesu suppiti hakkune maββe. O wi'i βe: «Jam wonana on!»

²⁰ Baawo haala ka, o holli βe newe juude makko e wuttudu makko. Berde aahiibe βen weli no βe ji'i Joomiraawo. ²¹ Den Yeesu wi'i βe kade: «Jam wonana on. Hande no Baaba lilirimmi nunnun, liliranmi on.»

²² No o batunoo haalaaji dīi, o fuufi dow maββe, o wi'i: «Jabee Ruuhu Ceniido. ²³ Mo jaafanidon hakkeeji mum, yaafaama, mo on jaafanaaki, yaafaataake.»

Yeesu wirnitanike Toma

²⁴ Toma bi'eteedo Ciwto, gooto e aahiibe sappo e dīdo, walaano don no Yeesu warunoo. ²⁵ Aahiibe βen wi'i mo: «Men ji'ii Joomiraawo!» O toontii βe: «To mi yi'ay battarde newe makko, to mi wattay honnu am e julande majje, mi watta junjo am e wuttudu makko, mi goondintaa.»

²⁶ No balde jeetati wadi, aahiibe hawritii der suudu kade, Toma e wondi e maββe. Dammude fu e kullii, Yeesu suppiti hakkune maββe, wi'i βe: «Jam wonana on!» ²⁷ O wi'i Toma: «Waddu honnu maa, daaru newe am; waddu junjo maa bo, wattu e wuttudu am. Taa laata mo hoolaaki, goondintan.» ²⁸ Toma toontii mo: «Joomam, Alla am.» ²⁹ Yeesu wi'i mo: «Gam a yi'ii am, a goondinii: Barke wonana βe ji'ay go goondini.»

Daliila Dewtere nee do

³⁰ Yeesu wadii kaayeeffiji kaayniidi duuddi goddi yeeso aahiibe mum di winnaaka e dewtere nee.

³¹ Dii do winnaama gam goondinon Yeesu laati nun Cubaado, Bii Alla, gam to on goondinii mo, kebon yonki sabbu makko.

21

¹ Baawo majjum, Yeesu wirnitanike aahiibe mum kade fonjo maayo Tiberiya. Nani no o wirnitorii e ma66e: ² Simon Piyer, e Toma bi'eteedo Ciwto, e Natanayel mo Kana, leydi Galili, e 6i66e Jebede wor6e, e aahiibe makko dido wo66e, 6ee tawdaa don. ³ Simon Piyer wi'i 6e: «Mi yahan cuubaaki liyyi.» Be bi'i: «Menen bo, men jahidan e maa.»

Be jahi, 6e naatoy laana, der jemmaare nee don, 6e ke6ay baa goddum. ⁴ No beeggol ummoy, Yeesu wari e fonjo non, amma aahiibe annitay naa kanko nun. ⁵ Yeesu wi'i 6e: «Sukaabe, on kebii liyyi na?» Be toontii mo: «Men ke6ay!» ⁶ O wi'i 6e: «Paddee taaruwol non wecco laana nyaamo, on ke6an.» Be paddi non. Be kebi liyyi faa 6e tampi wattugo non der laana sabbu no liyyi duudiri. ⁷ Aahijjo Yeesu mo o buri yidugo wi'i Simon Piyer: «Joomiraawo nun!»

No Simon Piyer nanunoo: «Joomiraawo nun», o etti ginewol makko, o bornii gam funtu o wonunoo, o yanti e diyam. ⁸ Aahiibe wo66e wardi e laana kan, e daasa taaruwol kebbunon liyyi. Be boddoraaki fonjo ko burata kuule keme didi. ⁹ No 6e nabbunoo, 6e ji'i yul6e yiite, liyyi e peen e yowii dow mum. ¹⁰ Yeesu wi'i 6e: «Gaddee liyyi di nanjudon din.»

¹¹ Simon Piyer naati laana, foodi taaruwol kebbunon liyyi mawdi, hewre e lasoy didi e sappo e

tati. Baa no ñi duufiri nunnun fu taaruwol ñol serkitaaki. ¹² Yeesu wi'i be: «Garee nyaamee!» Baa gooto e aahiibe ben suusay yamugo «An moy nun?

Gam bee anni Joomiraawo nun.» ¹³ Den Yeesu wari, etti peen e liyyi, hokki be.

¹⁴ Tatawre nun ñon ko Yeesu wirnitani aahiibe mum baawo no o finti.

Yeesu e yama Piyer haala

¹⁵ No be nyaamdi, Yeesu yami Simon Piyer: «Simon bii Yuhaana, aa buri bee do yidugo am?» O toontii: «Ee! Joomam, aa anni mii yidu maa.»

Den Yeesu wi'i mo: «Duru baali am!» ¹⁶ Yeesu wi'i mo kade: «Simon, bii Yuhaana, aa yidimmi?»

O toontii: «Ee! Joomam aa anni mii yidu maa!»

Den Yeesu wi'i mo: «Duru baali am!» ¹⁷ O wi'i mo kade: «Simon, bii Yuhaana, aa yidimmi na?»

Piyer berne mum biisii, gam o wi'i dum de tatawre: «Aa yidimmi na?» Piyer wi'i mo: «Joomiraawo

aa anni huune fu, aa anni bo mii yidu maa.»

Yeesu wi'i mo: «Duru baali am ñii. ¹⁸ Mii batee e goonja, e sukaanaaku maa, aa haabbonoo belbelol,

jahaano to jidufaa, to a naywii, a bantan juude maa, kaabbanedaa belbelol, jaaredaa to a yidaa.»

¹⁹ Batuuji ñin hollan nun no Piyer maayirta, e no o teddinirta Alla. Baawo majjum, o wi'i mo: «Tokkam».

Yeesu e aahiijo mum mo o buri yidugo

²⁰ Piyer yeeyitii, yi'i aahiijo Yeesu mo o buri yidugo e tokki be. Kanko woni bahinoodo ley gabaare makko, wakkati be kirtotoo, bi'unoodo:

«Moodibbo, moy woni jammotoodo maa?» ²¹ No Piyer yi'unoo mo, yami Yeesu: «Joomam, noy oo do

heennyitirta?» ²² Yeesu toontii mo: «To mii yidii o wuura faa mi warta, ko faali maa? An ni tokkam.»

²³ Haala kan sankitii caka goondinbe Yeesu ike aahijjo on maayataa. Amma Yeesu wi'ay: «O maayataa». O wi'u nun: «To mii yidi o wuura faa mi warta, ko faali maa?»

²⁴ Aahijjo oo don nun seedii kujje den, winni de, emen anni bo seedaaku makko laati nun goonja.

Heennyitoode

²⁵ Yeesu wadii kujje godde duudde kade: To de binnaanoma gootel, gootel, mii miila duuniyaaru nuu waawataano jabidingo dewte binnoytenooፎ.

Alkawal Kesal
Portions of the New Testament in the Fulfulde Borgu
language of Benin

copyright © 2011 SIM International

Language: Fulfulde Borgu (Fulfulde, Borgu)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7104dd08-43ed-5b6c-bcfb-9f0e6052d5f3